

TRANSILVANI'A.

Foia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Acesta foia ese câte 2 côle pe luna si costa 2 florini val. austr., pentru cei ce nu suntu membrii asociatiunei.

Pentru strainatate 6 franci (lei noi) cu porto postei.

Abonamentul se face numai pe câte 1 anu intregu.

Se abonedia la Comitulu asociatiunei in Sibiu, séu prin posta séu prin domni colectori.

Sumariu: Tractarea despre crescerea femeii si a modulu formarei inteligentii din sinulu poporului. — Idei pentru filosofia istoriei omenirii de Herder aparute la c. 1784—1794. — Militaria. — Documente istorice pentru Romani. — Procesu verbalu alu comitetulu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, luatú in siedinti'a dela 29 Ianuarie st. n. 1884.

Tractarea despre crescerea femeii si modulu formarei inteligentii din sinulu poporului. *)

Onorabila Adunare!

Affandú cu placere, cumcà onoratu comitetu alu despartimentulu alu XII din Desiu, alu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu a decisu a-si tiné adunarea sa in anulu acest'a chiar in loculu meu natale, mi-am propusu a luá si eu parte la ea.

Credú a fi in acordu cu vointi'a On. Adunari, daca cu acest'a ocaziune — in faci'a unui asia onorabilu publicu in care si plugariulu nostru póte face parte, me voiu nisú a atinge pe scurtu o cestiune de interesu comunu si a-mi alege unu obiectu, care se fia intr'o legatura cu insusi scopulu acestei Asociatiuni.

Dar precum nici mugurulu fragedu nu dà dulcéti'a fructulu coptu, nici auror'a diminetii n'are caldur'a sórelui de amédi: asia si eu nu me simtiu in stare de a-mi desvoltá tes'a asia precum asiu dorí si póte s'ar asteptá.

Iubitu poporu! Scienti'a si cultur'a suntu unicele mijlóce prin cari ori si cine isi póte càscigá fericirea si bunastarea sa. Éta tint'a la care nisuescu si modulu cum se póte face acest'a — dupa debilele mele puteri si cu indulgenti'a onorabilei adunari voiescu a-lu desvelí si aretá.

I.

Omenii voru fi tutdean'a aceea ce va placé femeiloru: Deci daca voiti cá ei se fia buni si virtuosí, invetiati pre femei ce este marirea si virtutea (I. I. Rousseau, Emile, liv. V.)

*) Dissertatiune tinuta in adunarea din Becleanu.

Midioloculu prin care póte se se radice o societate este inaltirea femeii. Acést'a este credinti'a mai multoru barbati invetiati. Si intr'adeveru ce póte aretá mai limpede marirea sau injosirea némului omenescu cá sórtea femeiloru. Se cercamu dara, daca omulu a ingrigitu cá acea sórte se fia fericita. — Se tacu de Indianulu, care este judecatoriulu soçiei sale si cându densulu móre, muierea se arde pre mormentulu tiranulu seu. Se nu amintescu pe persianulu mai recentu, care sburandu pre fugariulu seu, femeia trebuie se-lu urmarésca de abia respirandu lângá elu, — si se venimu la Greci'a, tiér'a poesiei si a sciintieloru si vomu aflá, cumcà si aci nu e altu-cev'a decâtu o simpla ingrigitória a casei, care nu scie nici scrie nici ceti. Pre Socrate intrebandu-lu órecine: „Care este persón'a, cu care vorbesce mai puçinu?“ „femei'a mea.“ Si cine a nimicitu acea Grecia frumósa si renumita? Nu altu-cev'a decâtu femeia, care cadiuse in pulberea celei mai de josu stari.

In Rom'a femeia invetiá se scrie si se cetésca, ea fu radicata la rangulu de matróna romana, — barbatulu ei inse a fostu tiranulu, dar nu soçiuulu ei. Juvenalé dice: cumcà cinev'a nu cauta femeia pentru cá se traiésca cu dens'a, cauta o faci'a frumósa pentru de a se delectá. Femeia erá departata dela barbatu fara nici o ceremonia; Semproniu se despartí de muierea sa pentru cá a vediut-o intr'o di fara invelitória pre obrazu. Catone o daruf pre a sa amicului seu Hortensiu s. a. m. d. *). Tóte aceste s'au intemplatú in epoc'a decadintii morali a imperiulu romanu.

Indianii, Persii, Grecii si Romanii pana cându femeia erá onorata au fostu popóra mari. Cine póte deci negá, cumcà decadinti'a femeii n'a contribuitu la apurerea si derimarea imperieloru si a popóreloru?

Nu voiescu a me mai ocupá cu sórtea de faci'a a femeiloru din Turci'a, Japanu, Americ'a de sud etc. unde

*) Vedi „Femeile“ de Perzani tradusu si publicatu de Ieronimu G. Baritiu si „Progresulu prin femeia“ de Vulturescu.

femeile fiindu tractate cá nisce animale, — nici barbati nu se deosebescu multu de acele, ci dorescu a me apropiá mai multu de tema si a vorbi cev'a despre femeile nóstre.

E necuviintia dejosirea femeiloru prin lucrulu, care este si trebue se remana alu barbatiloru.

In copilaria femeile poporului rurale servescu cá pastoritie pre campu la vite etc.*). Candu sunt fetisióre, superstitiunile mameloru le departéza de lumina si cultura, firesce cá in mare parte sunt impedecate dela asia ceva si prin saraci'a poporului. Daca se marita, le vedemu parasindu cas'a si urméza barbatului la campu. Acolo sub arsi't'a sórelui le vedi curbate la pamentu cá ori-ce muncitori de sexu barbatescu.

Dar pre cându ele facu lucrulu barbatiloru, lucrulu femeiloru, acelu lucru, care indulcesce pre tóte celelalte, remane inderetu. In tóta sér'a doue fiintie omenesci: barbatulu si femeia vinu de se odichnescu acasa obositi de munca. Nimeni nu-i acolea, care se-i primésca, nimic nu este care se le indestulésca vederea, mas'a este góla si vatr'a inghiatiata.

Dar cáta diferentia ar fi, daca lasandu pre sém'a barbatului grelele lucrari ale pamentului si marginindu pre ale ei in laintrulu casei, femeia in gratiós'ai prevedere ar fi pregatitu totu pentru ór'a întórcerei! Foculu ar straluci in vetre. Pe o masa curatita de man'a ei ar esi aborii dintr'o cina buna si gustósa. Bun'a casnica s'ar infatiosiá atunci barbatului totudéun'a in midiu-loculu abundantiei. Astfelu ar trebui se fia viéti'a tieranului, o viéti'a dulce si lesniciósa. Dar elu n'are nici inchipuirea acestei fericiri; elu nu cunósce nici traiulu bunu, nici farmeculu mangaitoriu alu femeii sale. Viéti'a practica ne arata acést'a.

Da, cáci pretutindenea injosirea femeii este dovad'a necultivarei barbatului si pretutindenea necultur'a barbatului este dovada injosirei femeii.

Spre a delaturá acestu reu, ni se infatiosiéza doue midiu-locu destulu de bune si simple.

Celu de ántaiu si mai de lipsa lucru ar fi, cá se ridice cátu de multe scóle de fete, cari pre aceste flori tinere se le puna in stare de a dirige la timpulu seu trebile din laintrulu casei si de a invetiá ele insele pre copii loru. Niciodata cultur'a nu va prinde redacini adánci la tíera, daca nu va fi insuflata copiiloru prin mame si barbatiloru prin femei.

Mam'a este o putere morala, care inavutiesce cugetárea si deschide sufletele pentru indurare.

Alu doilea midiu-locu este: de a întórce femeiloru dela sate lucrurile loru muieresci. Femeia fiindu ocupata cu lucruri mai puçinu dure, gusturile ei se curatia si manierele ei se indulcescu; ea atunci va cautá mai multa curatienia, traiulu bunu si cumpetatu, ordinea si

*) In desvoltarea acestei tese amu urmatu multu puçinu pre magistrulu femeiloru franceze L. Aimé Martin, incátu adeca amu pututu aplicá „Filosofi'a lui sociala“ — scrisa in palatu mai multu pentru cele din palate — la tieranc'a nóstra si la miseri'a ei.

moralulu si asia cu timpulu insusirile ei cele bune voru ajunge la ánim'a barbatului seu.

Va lice cine-va cá a scóte pre femei din grelele munci ale pamentulu este a ruiná pre plugariu. Dar nu-i adevératu. Lucrurile casei nu sunt nici mai puçine la numeru si nici mai nefolosióre decátu ale pamentului. De trebuescu braçie spre a manuí sap'a si sapoiulu (hárietulu) si a tíne de córnelé plugului, asemenea trebuescu nisce mani ingrigióre a primí fructulu muncii tieranului, secerisurile, a face lacturile, a tórce lan'a, inulu, canep'a, a pastrá pretutindenea renduéla, curatienia s. a. m. d.

Cu tóte aceste se nu créda cine-va, cumcá cugetulu nostru ar fi se nu lasamu femeiloru nici o parte in economi'a campului. Sunt óre-cari ocupatiuni pregatite si dupa manile loru: cultivarea a totu felulu de legume si chiar cultur'a pómeloru. Spre a preface moravurile tieranceloru nóstre va fi destulu ale schimbá numai felulu muncii de pâna acum'a: si de voimu se le civilisamu, pre lângá cele dise pâna acum'a, e de lipsa a le dá o planta folosióre, a carei cultura se fia lesniciósa si care se se póta face ocupatiunea femeiloru in casele loru. Cu plant'a aceea vine comerçiuulu, cu comerçiuulu vinu drumurile si cu drumurile vinu sciintiele. Comerçiuulu imbogátiesce, ér drumurile civiliséza.

Intr'unu tinutu muntosu alu Franciei numitu Thuyé ónenii erau jumetate selbateci, mergeau la biserica cu puscile pre umeru si la usi'a bisericei le depuneau. Dupa rugaciuni se inturnau la betii, unde se certau si 2—3 dintre ei totudéuna remaneau morti*). Astadi inse totulu este schimbatu prin cultur'a unui arbore numitu dudu si crescerea omidei lui**). Nu se vedu ómeni armati, de jumetate selbateci, nici pamenturile in tielina, nici ticalosia, nici betia; ci pretutindenea drumuri preste munti, sate avute; indestularea in loculu saraciei si bunatatea in loculu barbariei.

Aceste sunt fructele, cari le ar aduce si ar trebui se se nasca din mai bun'a ingrigire a tierancei nóstre si cam in modulu mai susu laudatu s'ar poté introduce o reforma buna in crescerea generala a buneloru nóstre económe. Dar se luamu specialu pre tieranc'a nóstra considerata cá mama in cerculu strinsu alu familiei sale.

Napoleonu I. dise odata dómnei Campan: „Spune-mi, te rogu, ce lipsesce junimei in Franci'a, pentru cá se fia crescuta? Mame, respunsé dómn'a Campan. Acésta vorba facu o mare intiparire asupr'a imperatului si dise: „Hei bine, éca o scóla intréga de crescere: trebue dar dómn'a mea se formezi mame, cari se scie se-si creéza copii loru.“

*) Faajas de Saint-Fond, Volcans éteints du Vivarais.

**) Se o spunemu ceva mai împede: fragariulu si vermii de metasa, din care in câte-va districte din Romani'a castiga si femeile romane venituri considerabili delá 100 pâna si câte doue mii de franci pe anu, precumu s'a vedutu si mai de curéndu dintr'unu conspectu statisticu publicatu in câte-va diarie de preste munti. Nota Red. „Trans.“

Una mama inse că se-si p^ota cresce copii cum se cade, trebuie că insasi se fia crescuta. O fetisi^ora se marita; — intrebu ce ai inveti^o, si ce trebuie se o inveti pentru a-si asigura fericirea ei, a barbatului si a familieⁱ? In mare parte fetiti^ele se cresc astadi in vanitate si desi^ertatiune; si apoi o fetitia astufeliu crescuta se da unui barbatu, care i nutresce aceste patimi. Vanitatea dice femeii, ca frumseti^a e demna de onore, ca fericirea este in luxu, ca averea da totulu si ca averea inainte de to^te trebuie cautata. Ceea ce dice desi^ertatiunea, femeia o cere si barbatulu o implinesce. Elu isi jertfese odichn^a, sanatatea si-si consuma in ac^est^a anii cei mai frumosi ai vietii sale. Cu ac^est^a inse nu-i destulu: din desi^ertatiune se nasce ambitiunea si apoi ambele mergu pre acelasiu drumu si ducu pre casatoriti la saracia.

In timpurile vechi nu era asla. Fetiti^a se crescea mai multu in religiositate si umilintia. Candu venea o^ra ca vergur^a se se marite, ea credea ca merge la unu stapanu, precum crede astadi, ca merge la unu amantu. „Eu serman^a, dicea ea, ce sum eu inaintea ta, care scii to^te? Ce putere amu eu si cum te voiu sci ajuta? Eu nimicu alta n^oamu inveti^o dela mam^a mea decatu ca trebuie se traiescu onorata.“ In ac^est^a casnicia inse sfaturile barbatului si virtutile femeii erau consfintite prin o midiolocire dumnediesca.

Astadi jun^a fetitia usi^ora si fara esperientia o dai unui barbatu si in cate-va ore din supusa ce era la parinti, trece acum la neatarnare si la titlulu de stapanu in cas^a ei. Barbatulu de multe ori este gata a se darapan^a pentru dens^a si aⁱ da vieti^a si onorea. Jun^a femeia neputendu cunosce ce este batjocoritoriu pentru dens^a in aceste patimi, zimbesce preste invingerea ei asupr^a barbatului, dar nu cugeta, ca in curendu o va pierde. Si in adeveru dupa suspinurile amorului vinu cele ale desperarii. Amorul barbatului s^a invehitu si aceea din care elu facea mai inainte unu angeru, acum o despretiuesce.

Vai catu e de cru^o de a cad^e de pre tron^u, si a fi tractata ca o servit^orie, aceea, care mai inainte a fostu domna barbatului seu^o).

Ce este dar de facutu pentru de a av^e mame adeverate si apoi prunci bine crescuti?

1. In fetisi^or^a no^ostra trebuie desvoltatu simtiementulu adeveratulu frumosu, care e vecinicu si nestramutat^u. Acestu simtiementu ilu are ori si cine. Nimicu nu se p^ote inchipuⁱ atatu de frumosu — dice Weldmar — si atatu de mare, incatu se nu se afe in omu si incatu omulu se nu p^ota chiar se-lu face intr^o curatienia cere^sca. Sufletulu fetisi^orei inse indesi^ertu va caut^a icon^a acelui frumosu intre lucrurile cari o incungiura, caⁱ nu o va afla; elu trebuie se treca din ac^est^a lume in cealalta, unde se va oprⁱ inaintea Creatorelui. Astufeliu

*) Acestea expresiuni se potu esplic^a la femeii din clasele superiori ale societatiei europene si dela cetati mai mari, era femeile din poporatiunea rurala unde si candu vre-odata ajungu ele ca se se inbuibe in luxu? Vai de ele. Red.

cautandu adeveratulu frumosu ea va caut^a ceva, ce nu se afla in afundu in sufletulu seu. — Acestu simtiementu se p^ote desvolt^a: prin exemplulu bunu alu parintiloru. Copii sciu acea ce vedu si simtu; ei dar inveti^o mai inainte de a cuget^a, caⁱ simtiementulu ilu are ori si cine mai inainte ca judecat^a; apoi prin cetirea cartiloru morali lasandu la o parte romanele, ce tempescu mintea cu lucruri nedemne de amintire, cari multe nici n^oau fostu nici nu potu fi niciodata.

Nu faci^a de alabastru, nu perulu de metasa,
Ce'n plete undulose, pre umeriⁱ se lasa,
Nu desele sprincene, ce genele-i cununa,
Nu vocea 'ncantatorie, ce gratiosu resuna,
Nu ceriulu, ce straluce in mandru ochisoru,
Nu zimbetulu, ce fuge pe buz^a ei usioru.

Nu aste facu frumo^sa pe-o tinera feci^ora,
Se fia a ei talia ori catu de 'ncantatorie;
Candu sufletu-i e negru si inim^a-i patata,
Nu p^ote fi frumo^sa, e hida atare fata.
Sub florea ce mir^osa, si-ti ride gratiosu
Adeseori pandesce unu sierpe veninosu.

„ci“

Placuta e copil^a, candu sacr^a simplicitate
N^o da pre luxulu falnicu, ce cresce in palate.
Modesti^a, blandeti^a sunt daruri gratiose*),
Ce facu pre o copila pre dreptu a fi frumo^sa.
Si daca e sincera si angeru umilitu
Aceea, num^a: aceea e demna de iubitu.

2. E unu pecatu neiertatu, ca cele mai multe din fetiti^ele no^ostre nu capeta nici o crescere. Ne trebnescu dar scole de fetitie. Aci inainte de to^te trebuie data fetitiloru o crescere religio^sa, caⁱ o alta specie de educatiune desintregesce pre omu si nu p^ote forma din elu decatu unu animalu intiegetoriu, dice Lamartine. De pre buzele cele iubitorie ale inveti^oreloru se se insufe in piepturile cele fragede ale fetitiloru spiritulu dragostei ca^otra limb^a mamei, ca astufeliu odata se nu o dea afara din sinulu familiei, precum se intempla in multe locuri spre batjocur^a lumei culte. „Cine isi parascesc limb^a matern^a, acela^si desp^oia spiritulu de to^ta energi^a si se face omu desi^ertu si ordinariu; dice germ. Arndt — *Wer die Muttersprache hintansetzt, der raubt seinem Geiste alle Energie und Erhabenheit und wird ein schaler Alltagsmensch.* — pentruc^a: „cultur^a la natiuni nu se p^ote respandi decatu prin propri^a loru limba,“ adauge Stefanu Horvath — *Minden nemzet kebelében, csak önnön nyelvén terjedhet a cultura.* — si de aceea „limb^a si natiunea cu acelasiu pasiu pasiescu,“ dice Iorgoviciu.

Dar va dice cine-va: de unde scole de fetitie, daca suntemu sermani si fara putere materiala?

Respundemu, cumca cei sermani si slabi materialmente se se unesca, si vomu fi mari si avuti. Deci reuniuni, in to^te partile reuniuni! Reuniunile prin puteri

*) Iustinu Popciu, poesia: „O copila frumo^sa.“

unite si vomu crea fundatiuni din cari se voru ridica scóle de fetitie. In aceste scóle ele pre lãnga amburulu cãtra limba, datinele si portulu nostru isi voru cãscigã si cunoscintã a unei profesiuni, cu care se-si pótã cãscigã pânea de tóte dilele. Folosulu ce-lu vomu trage de aci pre tóte terenele va fi nepretuitu. Da! cãci aceste fetitie astufelu educate, voru face la timpul se din cas'a fia-garã tieranu o scóla de crescere: atunci vomu avé mame cá Corneli'a si copii cá Grachii.

II.

Dar tocmai amintindu numele Corneliiei, alu acelei adeverate mame si matrone, care a datu Romei cetatieni cá Grachii, imi aducu aminte, cá dens'a pre lãnga crescerea mórãla, ce a dat-o filoru sei in sinulu familiei, cá mama, — le aduse de instructori pre cei mai renumiti invetiati ai timpulu se si numai dupã ce copii ei fura crescuti si cultivati si pre terenulu intielesuale, — numai atunci dise ea amicele sale: „Eca unicele si cele mai pretiose tesaure ale mele.“

E lucru vedutu dar, cá de si tóte mamele nóstre ar fi asiã cá Corneli'a si si-ar cresce copii cá dens'a, totusi amu avé lipsa si de invetiatori. D'apoi asia, — cá precum amu amintitu, in lips'a scóloru de fetitie — puçine din floricelele nóstre se crescu asia precum s'ar asteptã. Deci pâna ne vomu realisã dorintiele in acést'a directiune, mai multa lumina, si mai mare zelú cãtra scóle! Popórele cele mai culte si mai invetiate au domnitú totudéun a asupr'a popóreloru mai neculte. Sciinti'a a fostu si este spriginulu celu mai puternicu alu omenime. „Sunt doue drepturi — dice Lamartine — pre cari vécurile le-au vediutu pre rendu predómñindu pre pamentu: dreptulu de putere si de invingere, pre care niciodata nu-lu voiu aprobã; dreptu brutalu in contr'a caruia ori-care civilizatiune a fostu intemeiata si se desvóltã: mai este inca unulu nu mai puçinu domnitóriu, nu mai puçinu siguru, dar mai mórãlu si mai ddiescu, acést'a este acel'a pre care lumea ilu recunósce fara se scie, este acel'a care ne va face se triumfãmu fara pedeca, este in finé dreptulu de civilizatiune sau de lumina.“ „Lumin'a unei natiuni inse adauge dr. Marienescu — e inteligenti'a, adeca ómenii invetiati. Nimicu nu e mai frumosu si mai salutariu pentru o natiune decãtu a avé inteligentiã in mare númeru. Acést'a o dovedesce eperiencia de tóte dilele din acele semne de propasire, ce le-au adusu inteligenti'a la fia-care poporu.“

Inteligenti'a e manuducatoriulu unui poporu in lumea civilizatiunei si culturai; inteligenti'a e angerulu retinetóriu dela vieti'a selbateca si immoralã si e lumin'a, care imprascie intunecimea mintii; inteligenti'a precurma credinti'a desiarta si aréta moralulu adeveratu: arãta adeverulu, bunulu si frumosulu, — ce unu poporu care se iubesce pre sine si isi doresce fericirea, are de a-si cãscigã si pastrã. Inteligenti'a e avocatulu si doctorulu unui poporu: ea e flórea si fructulu, ide'a si sufletulu poporului. Flórea inse cá se se pótã desvóltã, are lipsa de sucuri nutritórie. Acele sucuri, — cându e vorb'a de formarea inteligentiã din sinulu poporului, sunt facul-

tãtile cu care acést'a e daruitu dela natura. Facultãtile inse sãu talentele cu care e inzestratu unu poporu, trebue cultivate. (Midiolocu prin care se pótã face acést'a, sunt scólele. Darã pótã va dice cineva scóle la fetie, scóle la baieti, cine va invinge? Iuga se voru invetiati de scóle. Respondemu éra si cá fia-care bóla, si are léculu se si fia-care lipsa isitãta espedientulu se. In casulu primu s'a disu, cá trebue se se innesca puterile femeiloru prin reuniuni; é in casulu alu doilea aflandu pre lãnga reuniuni si alte midiolóce fórté salutarie pentru cultur'a poporului, cari la noi fórté puçinu sãu de locu nu se puã in praxa. Trebue numai vointia si lucru, cãci timpul nostru nu pretinde dela noi nimic ce ar contradice naturii nóstre, nimic ce ar trece preste marginea puteriloru nóstre; ci numai singuru acele, cari omului dupã natura sa cea rationalã si se cuvindu, si la se elu prin acordarea si incoardarea puteriloru sale atãtu fisece cãtu si mórãle pótã se ajunga. Scurtu: elu nu pretinde dela noi decãtu numai si singuru perfectiune. Deci cá mai cu inlesnire se putem face destulu acestei pretensiuni a timpulu, me voiu nisui a aréta modulu cum se pótã crea o inteligentiã brava din poporu si cu permisiunea invetiãtulu dr. Marienescu voiu face se se mai audia unele din idelle sale in façia acestei onorable adunari.

Intrebãndu-ne dar, cá in ce modu se crescu tinerii de o cultura mai inaltã, cari la timpul se se formeze inteligenti'a? Vomu responde, cá sau prin parintii lor, sau prin poporulu lor. Cercãndu crescerea tineriloru numai prin parinti, vomu aflã dupã eperiencia de tóte dilele, cá din 10 celu multu doi au gatatu scólele numai cu cheltuielile dela parinti, altii 2-3 cu ceva puçinu ajutoriu dela ei si ceilalti cu truda si jertfirea lor. Asia s'a formatu mai tóta inteligenti'a la noi pâna acuma.

Altmintrenea pentru o cultura mai inaltã se cresce prin parinti numai o parte mica, cãci cea mai mare remane la agricultura si o alta parte mica la industrie si negutiatoriã. Caus'a o aflãmu in acele impregiurari, cá parintii sau nu sunt avuti cá se pótã sustine pre fiii lor pre la scóle, sau nu au consciintia de sine si de poporu, nu au boldu, indemnu si dragoste cãtra cultura. Ací trebue dar se se impreune datorintiele celoru cu putere sufletesca cu ale celoru cu putere materiale. Altmintrenea nu e mantuire si nu vomu inaintã. Au nu e tristu lucru, cându noi asia puçinu tineri avemu pe la scólele inalte si in deosebi pre la universitati? Asiadara singurãticii puçinu potã face, deci poporulu in unire trebue se se ingrigiasca pentru crescerea fii lorului. Dar cum fi va cresce si poporulu? Modululu ilu vomu spune, dar pentru ca se intielegemu lucrulu mai bine, se luãmu unu exemplu.

Pre unele locuri barbatii invetiati se impreuna intr'unu númeru de 10-20 sau si mai multi si alegu din sinulu comunitãtii lor unu tineru, doi cu purtare buna si cu talentu, fi trimitu pre spesele lor la scóle, fi

crescu si i sustinu acolo pana au gatatu tote — ca pe urma se se reintorca spre onorea si folosulu comunitatii lor. Asemenea fapte le facu mai multe comunitati. Cu durere inse trebuie se se exprime ori si cine, ca asia ceva piasa, noi nu se intempla.

Véculu nostru, inse acést'a o cere dela noi. Se si alega dar fia-care comunitate din tinerime doi pana trei prunci cu talentu si cu purtare buna si se-i tina la scóla, sau celu puçinu pre cei cari fi au pre la scóla si parintii lor s'au seracitu, se-i ajute, ca se se póta reintóree in midiuloculu poperului cu cunun'a creşcerii bune si a sciintieloru spre onórea si folosulu comunitatii respective. „Sed cecinit Cassandra, nemo autem vocem audivit ejus.“

Asemenea se potu face petreçeri, baluri cu asemenea scopu; séu se spriginimu asociarile prin colecte. Intre ómenii nostri sunt multi, cari fara greutate ar puté dá pre luna 2 fl. Intr'o comunitate se se afle asia numai 5 inşi, éca pre anu vinu 120 fl., se fia 10 cari dau câte 1 fl. pre luna, suie pe anu éra 129 fl.; mai potu fi inca 20 cari se dea lunatimu 50 cr. suie pre anu éra 120 fl. si apoi la olalta 360 fl.

Acést'a e o suma, cu care se pótu sustiné vre-o 2—3 tineri la scólele mai mici si se póte ajutá unlu forte bine la scólele mai inalte si la universitate.

Cu mare usiurintia isi póte spori poporul inteligint'a, si atunci, candu are materialu destulu adunatu spre scopulu acést'a, adeca candu are fundatiuni. Inse durere, poporul nostru n'are fundatiuni destule, caci ómenii particulari puçini au facutu fundatiuni. Asi puté insirá prea multi, cari ar puté se face atari fundatiuni, dar inca n'au facutu nimicu séu forte puçinu in relatiune cu starea-le materiale. Dar fiindu-cá mai traiescu si e cu putintia, cá de acum se face, se speramu, cá dor li se voru moia inimele, cá se jertfésca si ei pentru fericirea poporului din care s'au nascutu.

In acést'a directiune o singura institutiune avemu, dela care multu asteptamu si acést'a e Asociatiunea.

Midiulócele ei inse sunt cu multu mai slabe decâtu se ne póta ajutá pre toti. Nu voiescu si nici nu-mi stau la dispositiune datele necesarie pentru enumerarea ajutoreloru ce le-a primitu poporul din partea aceşti Asociatiuni, dar totusi nu potu se nu amintescu, ca singura comun'a nóstra Becleanulu a avutu 3 tineri cu 3 ajutoře, unu studentu ajutoratu cu 63 fl. si 2 maiestrii unulu cu 50 fl. si altulu cu 25 fl., ér in anulu acést'a incependu i se va dá scólei nóstre din partea Asociatiunei frumosulu ajutoriu de 100 fl. anuatim, pentru care suntemu multiamitori si promitemu — dupa debilele nóstre puteri — prin nisuintia si zelu a ne aretá demni de acestu spriginu caldurosu, cu care acésta institutiune binefacatórie a imbratosiatu comunitatea, scóla si tinerimea nóstra.

Deci care inima bine simtitorie se nu se insufletésca de o atare institutiune binefacatórie? Ce sufletu iubitoriu de cultur'a si binele patriei póte se remana nepasatoriu façia de nescie scopuri asia salutarie si maretie?

Care preotu ori mirénu, inteligenta ori plugariu, conştiu de sine, iubitoriu de sciintia si harnicu de a si cásigá pânea de tote dilele nu se va face membru alu aceşti Asociatiuni?

Candu tote aceste intrebari voru fi rezolvate prin fapte, — ceea ce si asteptamu — atunci popozulu va dá din sinulu seu:

Preoti harnici si invetiati, apoi: Invetiatori buni si consci de chiamarea lor pre cata de grea, pre atatu de frumósa si sánta, invetiatori intielepti, cu tactu si cu sciintia. Éta chiamarea lor.

Ei trebuie se invetie prunci de o parte a cetii si a scrie in limb'a mamei, si cá se nu fiu neiu intielista adaogu, ca pentru o cultura mai inalta este de lipsa si cunoscentia limbeloru patriei, a indreptá datinele, si moravurile cele rele si a sadí in pepturile lor cele fragede si nutrimentulu iubirei, cátra concetatiuni si cátra binele comunu; de alta parte inse de a descoperi intielegerile si talentele mai inalte ale generatiunei celei tinere spre ale scóte din pulberea si intunereçulu nesciintei; a cunosce prin intrebarile cátra invetiaceii lor, care ce talentu, ce aplicare si ce inclinare are, au dóra nu talentulu, aplicarile si inclinarile facu pre invetiati, artistii si literatii unui poporu? Invetiatori trebuie se descópere tote aceste donuri si acestu mare secerisiu facutu in scólele comunali, se-lu împinga necontentitu inainte spre a inavuti scólele midiolocii si cele inalte. Astufeliu trebuie se ne dea invetiatorii comorile intielesuali cu cari é inzestratu poporulu. — Nu é destulu deci a invetiá pre prunci a scrie si a ceti, — ei trebuie a nu lasá se se pérda nici unu talentu, a face se se ivésca tote superioritatile, ale pune pre fia-care la loculu lor, dandu-le gradulu de invetiatura ce li se cuvine.

Altmintrenea cátu de multe pietrii scumpe si cu o stralucire din cele mai curate se perdu fara de urme; caci sciint'a nici odata nu le-a desfasiuratu inaintea lor marile ei pagine inavutite cu lucrarile spiritului omenescu de atatea vécuri. Apoi lipsele nóstre si devista vécului de façia, care este: „inainte“, cere dela noi invetiatori buni nu numai in scólele comunali, ci si in scólele reali, in gimnasii si la universitati.

Mai departe vomu avé advocati si medici si in fine inteligint'a in sensulu strinsu alu cuventului.

Inteligint'a are chiamarea de a crea literatur'a poporului din care face parte si care singura traiesce dupa ce poporul a disparutu. Da! caci timpulu totu nimicesce, nelasandu in urma decâtu négr'a si infioratórea pustietate. Furi'a lui nu cunosce margini. Tote voiesce a le tiri cu sine in marea nimicirii. Necrutia-torii lui dinti cu aceeaşi nepasare rodu la tote lucrurile, ce cadu sub imperati'a lui. Singura sciint'a e neperitória si glorificata de lumea intréga. Asia dara sciint'a si intunereçulu, vieti'a si mórtea stau in façia fia-carui poporu.

Intunereçulu sau mórtea sunt delaturate in mare parte din calea progresului, ce-amu inceputa; dar daca intregu poporul voiesce a se inaltá pre aripele vietiei

si ale sciintiei pâna la tint'a lui menita, atunci la lucru ca mai mare zelu si caldura, căci nici o invingere fara lupta si nici unu căscigu fara munca.

Sè se încépa lucrulu din fundamentu, din sinulu familiei plugariului nostru.

Sè se întórca tierancei lucrurile sale muieresci din cas'a si cerculu familiei. Ea prin acésta isi va lungi viéti'a, juneti'a si frumseti'a ei.

Grigile ei voru ferici cas'a tieranului si mam'a mamei va cresce pruncii, facèndu astufeliu din fie-care casa unu institutu de cresce.

Sè se adaoga la lucrurile muieresci ale económeloru nóstre cultivarea unei plante si atunci se va face pasulu celu mai siguru pentru civilisatiunea femeiloru si a tieraniloru nostri.

Cá inse acésta civilisatiune se infloresca, se pasimu cu totii in unire: se facemu si se ajutam scólele pentru prunci si fetitie, se imbratiosiamu si incuragiamu reuniunile, se facemu fundatiuni si se aretam că ne zace la inima binele comunu, facèndu-ne cătu de multi membri ai acestei Associatiuni, căci asia vomu inaintá. Acést'a o dorescu si eu si ce-amu doritu amu disu si mi-amu mântuitu sufletulu.

Becleanu, in Augustu 1883.

Ioanu Boteanu m. p.,
teologu.

Idei pentru filosofi'a istoriei omenirei, de Herder, aparute la 1784—1794.

(Versiune.)

„Intre scrierile lui Herder se distingu ideile sale pentru filosofi'a istoriei omenirei, in 4 pârti; dauna numai că au remasu neinchiaiate. Cu tóte că si in aceste afla omulu mai adese decâtu ar asteptá cine-va dela scopulu filosoficu si istoricu alu acestei opere, acele idei poetice orientale, cari le-a preseratu Herder pretotindenii si fara crutiare; totusi nu arare-ori in acestu limbagiu inforlatu zace celu mai puternicu adeveru, carele cu ajutoriulu tipului lucra cu atátu mai cu efectu. Cu ceea-ce elu intrece sistemele nascute pe timpulu seu, este mai cu sama o descriere mai viua si mai sublima a naturei si o impacare armoniósá a acestei'a cu moral'a omenirei. — Pölitz.

Noi de comunu ne indestulimu a privi pamentulu cá unu graunte de pulbere, carele innóta (plutesce) intr'unu abisu mare, in care isi indeplinescu cursurile loru pamenturi in giuru de sóre, in care acestu sóre cu o mie de alti sori se invertè in giurulu centrului seu, si póte mai multe astufeliu de sisteme solari in spatiulu infinitu alu Ceriului isi indeplinescu cursurile loru, pâna cându ni se perde atátu intipúirea, cătu si mintea in acésta mare a imensitatiei si a marimei eterne si nu afla nicairi margini, nici capetu.

Ci singura uimirea in carea ne pune o astufeliu de contemplare, care ne nimicesce, nu póte se fia influinti'a cea mai nobífa si mai durabilá asupr'a nóstra. Natur'a cea indestulita cu sine pretotindenii totu atát'a pretiuesce acestu firu de pulbere, cá si unu întregu imensu. Ea a determinatu

puncte de esistencia, in cari sè se formeze lumi, si in fie-care din aceste puncte ea se afla cu deplina si nedespartibila concupcia de putere, intielepciune si bunetate, cá si cându nu ar fi alti atomi lumesci. Cându deschidu eu asia dara acésta mare carte cerésca si vedu inaintea mea acestu imensu palatiu, pe carele singura Dumnedieirea flu putè implea pretotindenea, atunci eu conchidu dela întregulu la singuratecele pârti, si dela pârti la întregulu. Numai o unica putere a fostu, carea a creatu splendidulu sóre si carea sustine firulu de pulbere pre care me afu eu; numai o unica putere este carea sustine acea cale a laptelui de sori, cari in virtutea legei de gravitatiune influintiéza asupra pamentului. Asia dara fiindu-cá eu vedu, că spatiulu, ce-lu ocupa acestu pamentu in sistem'a nóstra solara, precumu si punctele, ce le atinge in rotirea sa, marimea sa, mass'a de impreuna cu totu ce depinde dela aceste, sunt determinate prin legi, cari lucra infinitu; nu numai că voiu fi indestulitu că me afu in loculu acest'a, si me voiu bucurá că pre acestu locu amu pasitu in chorulu armoniosu alu fiintieloru fara numeru, ci lucrarea mea mai sublima va fi se me întrebu, ce amu se fiu pre loculu acest'a, si mai probabilu, ce potu se fiu pre densulu. Daca eu asi afá chiar si in cele mai marginite contradictóre dupa parerea mea, nu numai urmele acelei puteri mari creatóre, ci si o legatura vedita a pârtiei celei mai mici si neinsemnate cu planulu creatoriului pâna in infinitu; calitatea cea mai frumósá a ratiunei mele imitatórie de Dumnedieu va fi, de a urmá planului acestui'a si a me conformá ratiunei ceresci. Deci pre pamentu nu voiu cautá ángerii ceriului, ci me voiu nisuf de a afá locuitori de ai pamentului, adeca ómeni si voiu fi indestulitu cu tóte cele ce marea mama produce, nutresce, suferè si in urma primesce cu iubire in sinulu seu. Altii planeti, frati de ai pamentului nostru, potu sè se laude cu alte si sè se bucare de alte fiintie póte mai minunate; ci destulu atát'a, că pe densulu vietuesce ceea-ce póte vietuif. Ochiulu meu este creatu pentru radiele solari in acésta departare dela sóre si nu intru alt'a, urechi'a mea este pentru acestu audiu, corpulu meu este pentru acésta massa de pamentu, tóte simtirile mele pentru acésta organisatiune. Amesuratu lucra si puterile mele sufletesci. Asia dara întregu cerculu de activitate a genului meu este asia tare determinatu si cercumscrisu, cá si mass'a si calea ce are se o faca pamentulu, pre carele eu amu se traiescu si se moriu. Inse cu cătu acést'a mama a mea se tine de unu mai mare choru de armonia, bunatate si sapientia; cu cătu sunt mai puternice si mai minunate legile ei, pre cari se baséza esistenti'a ei si a altoru lumi; cu cătu mai multu observezu, că in ele tóte urméza din un'a si că un'a servesce spre tóte, cu atátu mai virtosu nu-mi afu nice eu sórtea legata de acestu firu de pulbere, ci legata de legile cari gubernéza firulu de pulbere.

Puterea carea cugeta in mine si lucra, dupa natur'a ei, este o putere asia de eterna cá si aceea, carea tine impreuna sori si stele; instrumentulu seu se póte róde, sfer'a activitatiei sale se póte schimbá, precum se trecu pamenturi si stele isi muta loculu; dar inse legile prin cari ea isi are esistenti'a (*id esse*) si in puterea caroru se arata in alte aparitiuni, nu se schimba nici cându. Natur'a ei cá si ratiunea lui Dumnedieu este eterna si columnele (proptelele) esistentiei mele (nu ale aparitiunei corporali) sunt atátu de tari, cá si pilastrii

universului. Căci totă esistența sa este egală sîși, ea este basată pe aceleși legi atît în cele mai mari, cît și în cele mai mici. Construcțiunea edificiului lumesc mi asigură așa dară simbul esistenței mele, adică viața mea internă pentru eternitate. Eu voi fi ceea ce sunt, ori unde și ori cînd voi fi; o putere în sistemul tuturor puterilor, o ființă în armonia nepatrundibilă a unei lumi dumnediesci.

— Plantele sunt un fel de organizație mai înaltă decît toate fapturile pământului și au un circuit așa de mare, încît se pierd în această și în unele familii se apropie de regnul animal. Plantă are un fel de viață și etate; ea are genuri și generare (producție), viață și moarte. Suprafața pământului a fost mai înainte pentru ea decît pentru animal și pentru om; pe totu locu ea se îndesa înaintea acestora și chiar pe stînci, cari nu servesc altor ființe de locuință, ea se acatiază în specie de mușchi și mucedine și vegetează.

Unde numai un graunțel de pământ poate primi în sine sămînța ei și-l încăldiește un raze de soare, ea prilesește și apoi mure o moarte fructificatorie, căci pulberea ei servește ca sînă de mamă pentru alte plante. Estu modu stînci devin învescute cu ierburi, estu modu deseca mocirle și devin cu timpul locu cel mai roditoriu. Această putredire a plantelor și nascerea altor pre locu lor este florări a cea pururea lucratorie a naturii pentru organizațiunea fapturilor și pentru mai departe cultura a pământului.

Este lucru vedut, că viața omenescă, încît este vegetație, are soarta plantei. Perioadele vieții noastre sunt perioadele de viață ale plantei; ne nascem, crescem, înflorim, vestedim și morim. Pînă cînd omul crește și succu în el este verde, cît-i pare lumea de largă și placută! El își întinde ramurile, și crede că va crește pînă în ceru. Asia flu chiama natură la viață, pînă cînd cu puteri june și cu activitate neobosita își cîștiga toate acele facultati, cari a voit natură a le perfecționa în densu. După ce scopu este ajuns, ea flu parascesce pe incetulu. În primăveră vieții noastre că și în timpul de înflorire alu primăverii, cu ce bogății e încarcata natură pretotindenea. Pare că ar voi se semene o nouă creație cu această lume de flori! Cîte-va luni după aceea cum sunt schimbate toate! Cele mai multe flori sunt cadute; cîte-va fructe abia priescu! Cu mare osteneță și nisunț a poporului ele se cocu. Și numai decît frunziile incepu a îngalbeni și a se vestedi. Apoi pomu își scutura perulu încarunțitu pe urmă copiiloru sei iubiti, cari l'au parasitu, și acumă éta-lu cum sta plesiuvu, fără frunzie; viscolulu îi rapesce crengile uscate, pînă cînd în fine cade de totu la pământu.

Ce! nu trece și omu prin aceleși fase, dacă flu consideră planta? Ce imensitate de speranție, prospecte și de indemnuri (bolduri) de activitate îi implu inimă juvenila! Elu are încrederea de a pute face totu și tocmai fiindu că are încredere, îi și succede; căci noroculu este logodnă junetiei! Cîți-va ani și éta se schimba toate în giurul lui, singuru numai fiindu că se schimba elu. Cu cele mai puține din cîte a voit a face, și estu la capetu; și ferice de elu de cum-va flu mai voiescă se îndeplinescă acele acumă la timpu neoportunu; și voiescă se trăiescă în pace.

Au facutu unii o laudă foarte nedreptă genului nostru, cîndu au afirmatu, că într'ensulu se află toate puterile și facultatile tuturor ființelor întrunite în gradulu celu mai perfectu. Laudă această pe lîngă că este nedemustrăvera, este și contradicțoria, căci vedutu este, că în casulu acela o putere ar neutralisă pre cealaltă și atunci creatura ar fi lipsita cu totulu de gustarea ființei (esistenței) sale. Cum se poate aceea, că omulu se înflorească ca flora, se pipăe ca painginulu, se edifice ca albină, se sugă ca fluturulu și totu odata se posseda țara musculară a leului, desteritatea elefantului și artea castorelui? Și posiede elu aceea intimitate, mai cuprinde elu macar ună din aceste puteri cu aceea intimitate, cu carea o exercetă și foloscesce ființa respectivă?

De alta parte era au voit unii, dacă nu a-lu degradă pînă la animalu, dară a-i denegă caracterulu propriu genului seu și a-lu face unu animalu, carele nisuinđu-se spre o perfecțiune mai înaltă, și-a perdutu cu totulu proprietatea speciei sale. Acuma este lucru evidentu, că această sta în contra adevărului și evidentiei istoriei sale naturali. Vedutu este, că elu are proprietati, pe cari nu le posedu animalele, și că elu a produsu lucrari, cari bune ori rele, îi remanu lui proprie. Nici-unu animalu nu are limba (grai), precum are omulu, cu atîtă mai puțin scrisoarea, tradițiune, religiune, legi voluntarie și drepturi. În fine nici unu animalu nu are macaru cea cultura, îmbracaminte, locuință și arte, acelu modu de viață, acele bolduri neînfrenate, acele opinii sburdatice, cu cari se distinge aproape fiecare individuu omenescu. Noi nu cautamu aci, dacă sunt toate spre folosulu au spre daună speciei noastre; destulu atîta, că este caracterulu speciei noastre.

Statură omului este dreptă; uniculu pre pământu în respectulu acesta. Căci cu toate că ursulu are talpa lată și la luptă se ridică în sus; cu toate că moimele uneori mergu sau fugu ridicate în sus, totuși mersulu dreptu remane numai omului propriu și naturalu. Piciorul seu este mai latu și mai tare; elu are unu degetu la picioru mai lungu decît celelalte, pre cîndu moimă are în loculu degetului mare, unulu ca degetulu policariu; și calcaiulu este asemenea cu talpă. Pentru statură această sunt acomodati și toti mușchii. Pulpă este marită; basenulu este îndereptu, sioldurile sunt largite; spatele este mai puțin strîmbatu; pieptulu este largitu, elu are umeri și mîni cu degete pipaitorie; capulu este întaritu prin mușchii grumazului și astufeliu înalțiatu de corôna a întregu edificiului, omulu este *άνθρωπος* (antropos), o faptura ce caută departe preste sine și în juru de sine.

Inse statură dreptă este pentru omu singura naturală; elu mai este organizațiunea pentru întreaga chiamare speciei sale și caracterulu seu deosebitoriu. Nici unu poporu pre pământu nu s'a aflatu amblandu pre patru picioru; și chiar și cei mai selbatici au amblatu dreptu, pre lîngă toate că unii în privința culturii și a modului de viață se apropie așa tare de animale. Pentru ce se primimu noi dară nesc paradocse nedemustrate, mai cu totulu contradicțorie, pre cîndu structură omului, istoria speciei sale și întregă analogie a organizațiunii de pre pământulu nostru ne conduce la altu-ceva? Nici o faptura din cîte cunoscemu, nu a esitu din organizațiunea sa originaria. La omu toate sunt acomodate staturii ce o are; pentru ce dară se aruncamu în puf-

bere diadem'a ce ne este data de a fi alesi, si se nu voimu a vedé tocmai centrulu cercului, in care se paru a se intruni toti radii?

Dupa ce mam'a creatória si-a indeplinitu opurile sale si a finitu tóte formele, cari erau posibile pe acestu pamentu, stete locul si fece o reprivire preste opurile sale; si cându veditu, cá pe lãnga tóte mai lipsesce pamentului decórea lui cea mai de frunte, regentulu si alu doilea creatoriu; éca atunci formã ea frumseti'a omenésca si disé celei mai tinere dintre fapturi: „Scóla-te de pre pamentu! lasata de capulu teu, ai fi animalu cá si alte animale; inse din gratia si iubirea speçiala a lui Dumnedieu mergi dreptu, si fi Dumnedieulu animaleloru!”

O nu! nu te-ai lasatu nedescoperitu fapturilor tale, tu isvoru vecinicu a tóta viéti'a, a tóta fiinti'a si form'a. Animalulu plecatu cu capulu càtra pamentu simte puterea si bunetatea sa, de si intr'unu modu obscuru, eserciandu puterile si aplicarile sale conformu organisatiunei sale; elu vede in omu deitate visibila a pamentului. Éra pre omu flu ridicasi, cá insusi fara se scie si se vrea, se caute dupa caus'a lucrãrilor, se ghicésca legatur'a lor, si estu modu se te afie pre tine legatur'a tuturor lucrãrilor, esenti'a esentielor, esistenti'a a tóta esistenti'a. Interiorulu naturei tale nu-lu cunósce, fiindu-cã elu nu cunósce si nu vede puterea din lantru a nice unui lucru; dara cându voiesce se-ti dea form'a, éta a retacitu si cauta se retacésca; pentru cá tu esci fara forma, de si prim'a si unic'a cauza a tóta form'a. Si cu tóte aceste cea mai mica licurire a mintei omenesci despre tine, este lumina si fia-care altariu falsu, pre care ti l'a ridicatu, unu monumentu nefalsu nu numai alu esistentiei tale, ci si alu putintiei omenesci de a te cunósce si a te adorá. Asia dara religiunea chiar si numai privita cá si unu eserçitiu alu mintei, este umanitatea cea mai inalta, este cea mai sublima flóre a sufletului omenescu.

(Va urma.)

Militaria. *)

Consemnare

despre oficerii romani nascuti in tinutul fostului alu II-lea regimentu romanescu de margine, resp. alu 17-lea de infanterie, cari au esitu parte din institutul militariu din Naseudu, ce s'a intemeiatu de càtra imperatulu Iosifu II. la a. 1784, parte din scólele normale, triviale si din gimnasiulu dela Naseudu, parte din Academi'a militara, precum si din alte scoli militare. Acésta consemnare cuprinde pe oficerii cari au servitu (si unii mai servescu) dela infintiarea regimentului alu II-lea de margine pãna astadi impreuna cu numele de botezu si de familia, locul nascerii, trup'a sau regimentulu la care au servitu sau servesce, chargea, decoratiunile respecti-

*) Acestu catalogu interesantu si instructivu e destinatu de càtra on. domnu comitioriu alu ei a se publicá atãtu in „Observatoriulu” càtu si in „Transilvani'a”, in care au aparutu si Istori'a regimentului II. granitariu si mai multi articlii militari in vre-o 8 ani. Ii facemu locu in ambele foi cu cea mai mare placere. Red. j.

vilor si alte date de interesu. Pentru usuratate s'a compus in ordinu alfabeticu:

1. Alexi Artemiu P. Dr. in filosofia, locotenente la reg. 63 de linie, decoratu cu „Medali'a de aur, Bene merenti cl. I. a regelui Romaniei Carolu I., nasc. in San-georgiu.

2. Andriesiu Gavrilã, locot. la reg. 63 de linie, n. in Naseudu.

3. Androne Vasile, la reg. 17 de margine locot. superioru, dec. cu „Crucea pentru armata”, nasc. in Naseudu.

4. Antonu Ionu jun. locot. superioru la reg. 50, nasc. in Naseudu.

5. Antonu Ionu senior, locot. la reg. 17 de margine, cu „Crucea pentru armata”, n. in Naseudu.

6. Antonu Nicolae, cap. la reg. 17 de margine si 50 de linie, dec. cu „Medali'a de resboiu” si cu „Crucea de serviciu”, a luptatu in a. 1848—9, n. in Naseudu.

7. Antonu Toaderu, cap. intru tóte ca Antonu N. cu carele este frate, servitu la reg. 17 de Granitia nr. 11, 51 de linie, a luptatu la a. 1848, 1849 si 1859 cu lauda.

8. Arseni Franciscu, locot. superioru la reg. 50, nasc. in Gledinu.

9. Arseni Toaderu, majoru la reg. 17 de margine, dec. cu „Ordinulu lui Leopoldu cl. III.”, s'a distinsu in a. 1848—9, nasc. in Gledinu.

10. Arseni Valeriu, locot. la reg. 17 de margine, nasc. in Gledinu.

11. Bacea Iacobu, cap. la reg. 63 si 31 de linie, dec. cu „Medali'a de resboiu”, nasc. in Borgo-Rusu.

12. Balesianu Andreiu, loc. la reg. 17 de margine si 61 de linie nasc. in Lesiu.

13. Barna Teofilu, cap. la reg. 17 de margine si 62 de linie, nasc. in Maieru.

14. Berariu George, locot. sup. si comandante de baterie la reg. 17, dec. cu „Crucea pentru armata”, s'a distinsu la Bëndenthal, Hagenau, Sonnenwald, Sorgheim, Schwarzwald, Salzbad si a fostu vulneratu la Pfulendorf, nasc. in Zagra.

15. Bobu Carolu, locot. la reg. 17 de margine, fu vulneratu la Areda. nasc. in Maieru.

16. Bodescu Iosifu, { ambii sunt frati din Salv'a, si se afla in serviciulu armatei romane, in care

17. Bodescu Nicolae, { s'au distinsu la Plevn'a in a. 1877 sunt locot. superiori.

18. Borcocelu Danielu, cap. la reg. 17 de margine, dec. cu „Crucea pentru armata”, fu vulneratu la Marco Pieve in 28/10 1813, nasc. in Gaureni.

19. Borcocelu Eugeniu, cap. la reg. 17 si 9 de margine, dec. cu „Medali'a pentru resboiu” si „Crucea pentru servicii”, a luptatu in a. 1848—9, nasc. in Gaureni.

20. Borcocelu Ionu, locot. la reg. 41, nasc. in Gaureni.

21. Borgovanu Davidu, locot. la reg. 16 si 17 de margine, nasc. in Lesiu.

22. Borgovanu Stefanu, capitanu la reg. 17 de margine si 50 de linie, dec. cu „Crucea pentru merite militare”, „Medali'a de argintu pentru bravura

cl. I., „Medalia pentru resboiu“, „Crucea pentru serviciu“, s'a distinsu la puntea dela Piski in 7 Fauru 1849, nasc. in Sangeorgiu.

23. Bosga Axente, locot. sup. la reg. 17 si 14 de margine, dec. cu „Medalia pentru resboiu“ si „Crucea pentru serviciu“ nasc. in Borgo-Tiha.

24. Botta Gregoriu, locot. la reg. 50 de linie, „Cavalerulu ord. corónei de feru cl. III.“ distinsu in anul 1848—49.

25. Buia Alexa, locot. comand. institutului militariu din Naseudu, la reg. 17 de margine, nasc. in Sangeorgiu.

26. Botta Hiobu, locot. la reg. 17 de margine, nasc. in Ilva-mare.

27. Bucila Danila, locot. la reg. 17, dec. cu „Crucea pentru armata“, nasc. in Zagr'a.

28. Campianu Luca, majoru, au servitu la reg. 5, 50, 63 si 64, dec. cu „Medalia pentru resboiu“ si „Crucea pentru merite“, nasc. in Hordou.

29. Capcherment Angelu, (fiulu popei George din Naseudu.) Locot. colonelu la reg. 17, nasc. in Naseudu.

30. Cârculu (Kirku) Artemiu, cap. la reg. 17 si 7 de margine, dec. cu „Medalia pentru resboiu“ si „Crucea pentru serviciu“, nasc. in Rebrisiór'a.

31. Cârculu (Kirku) Emil, cap. la regimentulu 7 de margine (reg. de Pioniri), nasc. in Rebrisiór'a.

32. Cârculu (Kirku) Macedonu, locot. sup. la reg. 17 de margine, dec. cu „Crucea pentru armata“, nasc. in Rebrisiór'a.

33. Câtiulu (Kittulu) Dumitru, locot. la reg. 17 de margine si 50 de linie, nasc. in Zagr'a.

34. Câtiulu (Kittulu) Petre, locot. in armat'a Romaniei, a escelatu la Plevn'a, nasc. in Naseudu.

35. Cardanu Onisioru, locot. la reg. 17 de margine, nasc. in Rodn'a.

36. Cârlanu Grigore, locot. la honvedi, nasc. in B.-Dioseni.

37. Carpu Ionu, locot. sup. la reg. 17 de margine, s'a distinsu la Wilmich, n. in Salv'a.

38. Corbulu Toaderu, locot. la reg. 17 de margine, dec. cu „Crucea pentru armata“, nasc. in Zagr'a.

39. Dembu (Motiu) Atanasiu, locot. la reg. 17 de margine, dec. cu „Crucea pentru armata“, distinsu in a. 1848—9, nasc. in Zagr'a.

40. Dochie George, locot. la reg. 17 de margine, nasc. in Feldru.

41. Dodie Ionu, locot. sup. la reg. 17, dec. cu „Crucea pentru armata“, nasc. in Mocodu.

42. Domide Davidu, locot. la reg. 17 si 14 de margine, dec. cu „Crucea pentru armata“, nasc. in Rodn'a.

43. Domide Florianu, cap. la reg. 62, dec. cu „Medalia pentru resboiu“ si „Crucea pentru serviciu“, nasc. in Rodn'a.

44. Domide Gerasimu, locot. la reg. 63 si 82 de linie, si mai tardiu capelafiu castrense, nasc. in Rodn'a.

45. Domide Leonu, cap. la reg. 50 si 51, dec. cu „Medalia pentru resboiu“ si cu „Crucea pentru serviciu“, s'a distinsu in resboiulu din 1882 din Hertie

vin'a la Malieva Radan, pentru care bravura a capatatu laudatoru Prea Inaltu, nasc. in Rodna-vechia.

46. Domide Pantilimonu, tata lui Domide Leonu, cap. la reg. 17 si 13 de margine, si la 50 de linie, dec. cu „Crucea militara pentru merite“, „Cav. ord. rusescu S. Anna cl. a III-a“, „Medalia pentru resboiu“, „Crucea pentru serviciu“, s'a distinsu in a. 1848—9 in 17 lupte, n. in Rodna noua.

47. Draganu Demetriu, locot. la reg. 17 margine, dec. cu „Crucea pentru armata“, nasc. in Zagr'a.

48. Fetti Spiridonu, locot. la reg. 17 de margine, nasc. in Suplaiu.

49. Flore Ionu, locot. la reg. 17 de margine, dec. cu „Crucea pentru armata“, nasc. in Sangeorgiu.

50. Gaftone Stefanu, locot. la honvedi (militia) nasc. in Salv'a.

51. Gaboru Enricu, locot. colonelu la reg. 50 si 29 dec. cu „Medalia de resboiu“ si „Crucea pentru serviciu“, nasc. in Sieuti.

52. Gaboru Ionu, capitanu manip. la Dragoni Savoieni Nr. 5, tatalu lui Gaboru Enricu si Iosifu, nasc. in Sieuti.

53. Gaboru Iosifu, colonelu la reg. alu 5 de Husari si alu 5 de Dragoni, dec. cu „Ord. corónei de feru cl. III“, „Medalia de resboiu“, „Crucea pentru serviciu“, s'a distinsu in a. 1849, nasc. in Sieuti.

54. Gabrielu Constantinu, locot. sup. la reg. 17 de margine, dec. cu „Crucea pentru armata“, nasc. in Naseudu.

55. Gabrielu Leo, locot. sup. la reg. 17 de margine, nasc. in Naseudu.

56. Gabrielu Pantilimonu, locot. la reg. 17 de margine, dec. cu „Crucea pentru armata“, s'a distinsu la Ared'a, nasc. in Naseudu.

57. Gavrilutiu George, locot. la reg. 63, nasc. in Naseudu.

58. Georgitia Iosifu, locot. la reg. 17 si 12 de margine.

59. Gallanu Danila, locot. sup. la reg. 17 de margine, s'a distinsu la Strassburg in 26 Octobre 1793, nasc. in Naseudu.

60. Grapini Pamfilie, locot., apoi capelanu campestru la reg. 63, nasc. in Siantiu.

61. Grigoritia Ionu, locot. la reg. 17 de margine, nasc. in Naseudu.

62. Hanganu Andreiu, locot. sup. la reg. 64, nasc. in Borgo-Bistritia.

63. Hangea Bobu Alexandru, locot. la reg. 63, nasc. in Maieru.

64. Hangea Severu, cap. la reg. 17 si 50, dec. cu „Medalia de resboiu“ si „Crucea pentru serviciu“, nasc. in Maieru.

65. Iechimu Mihaila, locot. sup. la reg. 16 de margine, nasc. in Monoru.

66. Iftene Ionu, locot. sup. la reg. 17 de margine si 50 de linie, nasc. in Mocodu.

67. Ignatu Nechita, cap. la reg. 17 de margine si 50 de linie, dec. cu „Medalia pentru armata“ si

„Crucea pentru serviciu“, astăzi se afla în armată României că locot. colonelul, nasc. în Salv'a.

— 68. Iliesiu Vasile, locot. sup. la reg. 50, nascut în Feldru.

— 69. Iliesiu Danila, locot. sup. la reg. 17 de margine, dec. cu „Crucea pentru armată“, nasc. în Maieru.

— 70. Iliesiu Stefanu, locot. la reg. 17 de margine, nasc. în Maieru (1790).

— 71. Iliesiu George, cap. la reg. 17 de marg., decorat cu „Medalia de aur pentru bravura“, „Crucea pentru armată“, s'a distinsu la Schwiegerheim și Freisprach, (1794), nasc. în Maieru.

— 72. Jard'a Niceforu, cap. la reg. 17 de marg., dec. cu „Crucea pentru armată“, s'a distinsu la Freisprach, Schwiegerheim, Wormsroth, Bingenwald, Stremburg, Sonnenwald, Arcole și Ared'a, nasc. în Rebrisió'a.

— 73. Lazariciu Nicolae, locot. la reg. 17 de marg., nasc. în Rebrisió'a.

— 74. Lic'a George, cap. la reg. 17 de marg. și 50 de linie, dec. cu „Medalia pentru resboiu“ și „Crucea pentru serviciu“, a luptat în a. 1848—49 cu batal. I., nasc. în Sangeorgiu.

— 75. Luchi Leontinu, cap. la reg. 17 de marg., vice-cap. și presied. la tribun. din Naseudu, nasc. în Feldru.

— 76. Luchi Iosifu, cap. la Honvedi, a servit și la reg. 50, nasc. în Neposu.

— 77. Lucuti'a Pamfilie, cap. la reg. 63 și alu 5 de linie, nasc. în Borgo-Prundu.

— 78. Lupóe Ioanu, locot. la reg. 63, profesor gimnas. în Naseudu, nasc. în Sangeorgiu.

— 79. Maniu Pahone, locot. sup. la reg. 17 de marg. și 50 de linie, dec. cu „Medalia de resboiu“ și „Crucea de serviciu“, comisariu la Montura, nasc. în Zagra.

— 80. Margineanu Ernest, cap. la reg. 50 de linie, dec. cu „Medalia pentru resboiu“ și „Crucea pentru servicii“, nasc. în Budacu.

— 81. Margineanu Ioanu, cap. la reg. 50 de linie, dec. cu „Medalia pentru resboiu“ și „Crucea pentru serviciu“, nasc. în Budacu.

— 82. Maseriu George, locot. sup. la reg. 17 de marg. și 50 de linie, nasc. în B. Tiha.

— 83. Maximu Longinu, locot. la reg. 50 de linie, nascut în Naseudu.

— 84. Mihalasiu Andreiu, locot. la reg. 50, nasc. în Sieutiu.

— 85. Mihalasiu Carolu, cap. la reg. 17 de marg. și 50 de linie, dec. cu „Medalia pentru resboiu“ și „Crucea pentru serviciu“, a luptat în a. 1848—49, nasc. în Sieutiu.

— 86. Mihalasiu Franciscu, cap. de gendarmerie, a servit la reg. 17 de marg. și 50 de linie, dec. cu „Crucea de serviciu“, nasc. în Sieutiu.

— 87. Mihalasiu Grigore, locot. sup. la reg. 17 de marg., dec. cu „Crucea pentru serviciu“, s'a luptat în 1848—49 cu multa bravura, nasc. în Sieutiu.

— 88. Mihalasiu Ioanu, majoru la reg. 17 de marg., dec. cu „Crucea pentru armată“, nasc. în Sieutiu, (1819).

— 89. Mihalasiu Michaila, locot. sup. la manipulațiune, nasc. în Sieutiu.

— 90. Morariu Iacobu, locot. la reg. 17 de marg., s'a distinsu la Warschau în 19 Aprilie 1809, a fost vulnerat la Marco-Piero în 28 Octombrie 1813, nasc. în Zagra (1790).

— 91. Motiu Matheiu, cap. la reg. 17 de marg., dec. cu „Crucea pentru armată“, din Zagra.

— 92. Muresianu Ioachimu, locot. la reg. 50 de linie, nasc. în Rodn'a.

— 93. Mironu Ioanu, locot. la reg. 17 de marg. nasc. în Telciu.

— 94. Muresianu Ioanu, locot. la reg. 50 de linie, nasc. în Rebrisió'a.

— 95. Muresianu Iuliu, Dr. în med., medicu de reg. la reg. 2, nasc. în Rebrisió'a.

— 96. Munzatu Adolfu Dr., medicu de reg. la reg. 12, nasc. în Borgo-Mijloceni.

— 97. Munzatu Gustavu, cap. la reg. 16 de marg. și 46 de linie.

— 98. Munzatu N., cap. de manipulație, tata la cei precedenti, nasc. în Borgo-Mijloceni.

— 99. Nascutiu Albertu, locot. la reg. 50 de linie, nasc. în Naseudu.

— 100. Nascutiu Vasilie, consiliariu de manipulație, la reg. 17 de margine, nasc. în Naseudu.

— 101. Nascutiu Georgiu, cap. la reg. 6 și 50 de linie, nasc. în Naseudu.

— 102. Nascutiu Petrea, locot. la reg. 50 de linie, comand. la montura, nasc. în Naseudu.

— 103. Neamtiu Iacobu, locot. la reg. 17 de margine, nasc. în Feldru.

— 104. Ordace Niculae, locot. de reg. 17 de margine, nasc. în Parv'a.

— 105. Pascu Vasile Dr., medicu de reg. la reg. 9 nasc. în Salv'a.

— 106. Pavelea Emilu, loc. la reg. 63, nasc. în Salv'a,

— 107. Pavelea Toaderu, locot. sup. la reg. 17 de margine și 51 de linie, nasc. în Salv'a.

— 108. Perie Dionisiu, locot. la reg. 17 de margine și 50 de linie, nasc. în Gledinu.

— 109. Piorasiu Toaderu Constantinu, cap. la la reg. 17 de margine, nasc. în Ilv'a mare.

— 110. Plaianu Alexandru, cap. la Husari la reg. 12, nasc. în Mocodu.

— 111. Popu Alexandru, Dr. în med., locot. la reg. 63 și 82 de linie, nasc. în Nusfaleu.

— 112. Popu Alexandru, locot. la reg. 63, nasc. în Poiana (St. Iosifu).

— 113. Popu Anchidimu, capelanu castr., fu omoritu că vicariu în Naseudu în a. 1858, fără a se fi eruat omoritorii până astăzi.

— 114. Popu Vasile, cap. la reg. 17 de margine, vulnerat la Hagenau în 12 Decembrie 1784, nasc. în Bighigiu (1790 avansatu), mosiu la generalulu Leonidas Popu.

— 115. Popu Gavriila, locot. la reg. 17 de margine, dec. cu „Medalia de argintu cl. II. pentru bravura“,

„Medali'a pentru resboiu“ si „Crucea pentru serviciu“, s'a distinsu in a. 1848—49, nasc. in Feldru.

116. Popu Gavriila, cap. la reg. secuiescu 16, nasc. in Bichigiu, (fiulu lui Popu Vasile Nr. 114).

117. Popu George, locot. sup. la reg. 50 de linie, dec. cu „Crucea militara pentru merite“, a cadiutu la Custozz'a in 1866, nasc. in Lesiu.

118. Popu Iacobu, cap. la reg. 17 si 50, dec. cu „Medali'a pentru resboiu“ si „Crucea pentru serviciu“, nasc. in Rodn'a.

119. Popu Ioanu, Dr. in medicina, medicu de reg. Batalionulu de venatori 28, nasc. in Bichigiu.

120. Popu Leonu, majoru la reg. 17 de margine, dec. cu „Medali'a pentru resboiu“ si „Crucea pentru serviciu“, nasc. in Bichigiu, tata la gener. Leonidas Popu.

121. Popu Leonid'a baronu, majoru-generalu, adjutantu-generalu alu Majestatii Sale si Chefu la cancelaria militara a Majestatii Sale; a servitu la reg. 51 si 63 si este decoratu: „Cavaleru al ordin. coronei de feru cl. II“, „Crucea militara pentru merite“, „Decorati'a pentru resboiu“, „Marea cruce a ord. Württembergianu Friedericu“, „Comandore al crucei de cl. I. a ord. m. d. badense de Zähringer Löwen“, „Comandore alu crucei reg. Schwediano de St. Olaf ord.“, „Marea cruce a ord. reg. Italianu Coron'a Italiei“, „Cavaleru alu ord. militariu pentru merite m. d. Hessianu, si alu ord. reg. serbescu Takova“, s'a distinsu la ocuparea Bosniei si a Ertiegovinei cá siefu alu statulu majoru-generalu, nasc. din Bichigiu.

122. Popu Macedonu, capelanu castrense, fostu vicariu in Naseudu si prepositu capitulariu in Gherla, nasc. in Sangeorgiu, frate cu Anchidimu Popu.

123. Popu Macedonu, locot. colonelu, la reg. 17 de margine, dec. cu „Crucea pentru armata“ nasc. in Mititeiu.

124. Popu Macedonfi Carolu, cap. la reg. 1 de Husari si la statulu majoru-generalu, fiulu lui Macedonu.

125. Popu Mafteiu, cap. de caval. la reg. 11 de Husari, nasc. in Bichigiu, fiulu lui Popu Vasile Nr. 114.

126. Popu Mihaila, locot. sup. la reg. 17 de margine, dec. cu „Crucea pentru armata“, nasc. in Maieru, (avansatu 1809).

127. Popu Panfiru, locot. sup. la reg. 63, nasc. in Bichigiu.

128. Popu Pavelu, loc. sup. la Honvedi, nasc. in Naseudu.

129. Popitianu Vasile, cap. la reg. 17 de margine si 50 de linie, cu „Crucea militara pentru merite“, „Medali'a pentru resboiu si „Crucea pentru serviciu“, s'a distinsu la Custozz'a in 1866, nasc. in Nepos.

130. Puiu Petre locot. sup. la reg. 63 de linie, nasc. in Monoru.

131. Puic'a Gavriila, cap. la reg. 17 de margine, nasc. in Mocodu, (1793).

132. Purceila Ioanu, cap. la reg. 17 de margine, si 50 de linie, dec. cu „Medali'a pentru resboiu“ si „Crucea pentru serviciu“, a luptatu in anulu 1848—49 si in 1859 cu bravura, n. in Borgo-Prundu.

133. Putileanu Vilibaldu, locot. sup. la reg. 17 si 50, a luptatu 1848—49, nasc. in Naseudu.

134. Reu (Reou) Pavelu, cap. la reg. 17, s'a distinsu la Areda, nasc. in B. Rusu.

135. Rinzisiu Iacobu, locot. sup. la reg. 17 si 50, dec. cu „Medali'a pentru resboiu“ si „Crucea pentru serviciu“, nasc. in B. Tiha.

136. Rosiu Vartolomeu, locot. la reg. 17 de margine, in Rebrisióra. (1793).

137. Runcanu Alexandru, locot. sup. la reg. 17, dec. cu „Crucea pentru armata“, nasc. in Budacu.

138. Runcanu Carolu, locot. la reg. 17 si 50.

139. Runcanu Danila, cap. la reg. 17 si 50, apoi la reg. 9 de margine.

140. Runcanu Ioanu, cap. la reg. 70 de margine si 50 de linie.

} toti din Budacu.

141. Rusu Demetriu, major de gendarmerie, servitu la reg. 13 si 17 de margine, 50 de linie, dec. cu „Crucea militara pentru merite“, „Medali'a de argintu cl. I. pentru resboiu“ si „Crucea pentru serviciu“, s'a distinsu in a. 1848—49, nasc. in Rebr'a mare.

143. Rusu Ioanu, locot. sup. la reg. 17 si 50, nasc. in B. Prundu.

143. Salvanu Grigore, locot. sup. la bransi'a de manip., nasc. in Mititeiu.

144. Sandulu Teodoru, cap. la reg. 41, 50 si 63 de linie, dec. cu „Medali'a pentru resbelu“ si „Crucea pentru serviciu“, nasc. in Naseudu.

145. Sangeorzanu Vasile, locot. la reg. 43 de linie, nasc. in Parva.

146. Savu Alexandru, locot. la reg. 17 de margine, dragomanu in Iasi, nasc. in Lesiu.

147. Scridonu Vasile, locot. la reg. 17 de margine si 51 de linie, nasc. in Feldru.

148. Simveliu Ioanu, cap. la reg. 17 si 9 de margine si 39 de linie, nasc. in Zagr'a

149. Slobod'a, locot. sup. la reg. 50 de linie, nasc. in Rebr'a mare.

150. Stefani Vasile locot. la reg. 17, decoratu cu „Crucea pentru armata“, nasc. in Naseudu.

151. Stefanuti George, locot. la reg. 17 de margine si 50 de linie, nasc. in Telciu.

152. Steopoe Dionise, locot. la reg. 63, astadi ingineriu in Bucuresci, nasc. Sangeorgiu.

153. Sucia Carolu, locot. sup. la reg. 50, dec. cu „Crucea militara pentru merite“, cadiutu la Custozz'a 1866, nasc. in Poiana.

154. Svobod'a George, locot. manipul., nasc. in Rebr'a mare.

155. Tamasiu Niculae, locot. la reg. 17 si 50, nasc. in Borgo-Mijloceni.
156. Tanco Petru, locotenente la regimentulu 17 de margine.
157. Todica Dumitru, locot. la reg. 17, dec. cu „Crucea pentru armata“, nasc. in Lesiu, s'a distinsu la Arcole.
158. Tomi Silvestru, cap. la reg. 17 de margine, si 50 de linie, dec. cu „Medalia pentru resboiu“ si „Crucea pentru serviciu“, nasc. in Mocodu.
159. Tomuti'a Ioanu, majoru la reg. 17, 50, 46, 63, s'a distinsu in a. 1848, nasc. in Naseudu, adjutantu de divisie.
160. Turbatu Petru, majoru la reg. 17 si 16 de margine totodata si delegatu de judecata, nasc. in Monoru. (Justitiae delegatus).
161. Varareanu Alexandru, locot. sup. la reg. 17 de margine, dec. cu „Crucea pentru armata“, nasc. in Mititeiu.
162. Varareanu Ferdinandu, locot. la reg. 50 de linie, nasc. in Rusi-Munti (Maros-Oroszfalu).
163. Varareanu Gavrilă, cap. la reg. 17 de margine, nasc. in Mititeiu.
164. Varareanu George, locot. la reg. 17, dec. cu „Crucea pentru armata“, nasc. in Rusi-Munti, (1815) (Maros-Oroszfalu).
165. Varareanu Ludovicu, majoru la reg. 50 de linie, (fiulu lui Gabrielu) nasc. in Mititeiu.
166. Varareanu Simionu, cap. la reg. 17 de margine si 50 de linie, „Cav. ord. rusescu St. Anna cl. III“, s'a distinsu in a. 1848—9, nasc. in Santu Ioana, (Szent Iván).
167. Vasilichi Ionu, locot. la reg. 17 de margine, nasc. in Naseudu.
168. Velicanu Iosifu, colonelu la reg. 17 de margine, 50 de linie si 6 de linie, dec. cu „Medalia pentru resboiu“ si „Medalia pentru serviciu“, nascutu in Mocodu.
169. Velicanu Wilhelm, colonelu la Honvedi, a servitu la reg. 17 de margine si 50 de linie, dec. cu „Medalia pentru resboiu“, „Crucea pentru serviciu“ si „Crucea pentru merite“, s'a distinsu la Custozza in 1866, nasc. in Borgo-Russu.
170. Viteazulu N., locot. la reg. 17, caditu la Bundenthal 14/9 1793.
171. Vladu Ferdinandu, majoru, au servitu la reg. 50 si 52 de linie si 17 de margine, dec. cu „Ord. coronei de feru cl. III“, „Medalia pentru resboiu“ si „Crucea pentru servitiu“, s'a distinsu la Custozza 1866, nasc. in Borgo-Prundu.
172. Urechia Ionu, locot. de artilerie in armata Romaniei, n. in Poiana.
173. Zacharie Ionu, cap. la reg. 17 si 11 de margine, nasc. in B. Tiha.
174. Zagreanu Martianu, cap. la reg. 17 de margine si 50 de linie, nasc. in Salva.

Dupa charge sunt:

1. Majori-Generali	11
2. Coloneli	3
3. Locot.-coloneli	3
4. Majori	9
5. Capitani	49
6. Locot. superiori	36
7. Locotenenti	63
8. Capelani de castre	4
9. Medici de regimentu	4
10. Consiliariu de adm. (Milit. Rechnungs. Rath)	1
11. Comandantu de institutu	1
	Sum'a . 174*)

Documente istorice pentru Romani.

(Urmare din nr. 23—24 din 1883.)

1875, Februaru 7. Kaunitz da lui Thugut instructiuni privitoare la atitudinea, ce are se observe fata cu voiv. Grigorie Ghic'a p. 133.

1775, Februaru st. v. 12. Scrisorea voiv. Grigorie Ghic'a catre Thugut, cuprindindu incredintari amicale si impartasiri despre insarcinarea data lui Jacovachi Riso, pentru a tracta in cestiunea Bucovinei pag. 134.

1775, Februaru 17. Thugut raportéza lui Kaunitz despre stadiulu, in care se afla cestiunea luarii Bucovinei si despre nou'a intindere a granițiilor p. 135.

1775, Februaru 21. Plenipotentia data baronului Thugut din partea imperatesei Maria Theresia pentru a intra in negotiari cu Port'a in cestiunea cestiunii Bucovinei p. 139.

1775, Februaru 21. Nota lui Kaunitz catre Thugut, privitoare la recursulu divanului moldovenescu catre curtea rusésca in contra luarii Bucovinei p. 140.

1775, Martiu 4. Raportulu lui Thugut catre Kaunitz, arétandu ca Port'a este hotarita a cedá Bucovina p. 141.

1775, Martiu 7. Nota lui Kaunitz catre Thugut despre staruintile Prusiei si ale Rusiei contra cedarii Bucovinei si despre starile din Poloni'a p. 145.

1775, Martiu 18. Thugut raportéza lui Kaunitz despre cursulu negotiarilor pentru cedarea Bucovinei p. 146.

1775, Martiu 21. Kaunitz da lui Thugut instructiuni in privinta atitudinii ce are se observe in cursulu afacerii bucovinene p. 148.

*) Pe langa ce multumimu domnului corespondente pentru acestu catalogu, pe care ilu consideramu ca unu adevratu margaritariu scump intre publicatiunile de valóre istorice, dorimu din sufletu, ca se vedemu câte unulu ca acest'a, atatu din fostulu regimentu pedestru granitariu I Transilvanu (Orlatu) catu si din cele de husari totu granitariu trans. precumu si din regimentulu granitariescu romanescu banatianu si din cele doue mestecate totu de acolo. Sangele si lau versatu cele mai grele sacrificii au adusu acelea trupe de nationalitate romana pentru tronul, dinastia si monarchia. Daca locuitorii din alu caroru sinu au esitu, acelea n'au fericirea de a li se recunósce meritele lor si a li tractati mai omenescu, inca se le fia conservata de ajunsu memoria lor in istoria patriei.

1775, Apriliu 3. Thugut raportéza lui Kaunitz despre cursulu negociariloru pentru luarea Bucovinei p. 149.

1775, Apriliu 7. Kaunitz dà lui Thugut instructiuni de observatu faccia cu afacerea cedarii Bucovinei p. 151.

1775, Apriliu 18. Thugut raportéza lui Kaunitz despre greutatile cu care are a se luptá pentru inaintarea afacerii bucovinene p. 152.

1775, Apriliu 21. Kaunitz dà lui Thugut instructiuni in privinti'a regularii raporturiloru comerciale cu Turcia si a afacerii bucovinene p. 155.

1775, Maiu 3. Thugut raportéza lui Kaunitz despre stadiulu in care se afla cestiunea luarii Bucovinei, dandu espresie sperantiei, cà in curendu afacerea va fi terminata p. 156.

1775, Maiu 7. Conventiune, prin care Pórt'a cedéza Austriei Bucovin'a p. 157.

1775, Maiu 7. dtto cu textu francezu p. 159.

1775, Maiu 12. Thugut raportéza lui Kaunitz comunicandu-i, cà conventiunea pentru cedarea Bucovinei a fostu incheiata p. 162.

1775, Maiu 25. Thugut scrie voiv. Moldovei Grigorie Ghic'a, in privinti'a cedarii Bucovinei p. 169.

1775, Maiu st. v. 29. Scrisórea voiv. Grigorie Ghic'a càtra Thugut, cuprindiendu incredintiari despre partea ce a luatú in interesulu cedarii Bucovinei pag. 170.

1775. — — Memoriulu adresatu càtra Pórt'a din partea lui Thugut in cestiunea luarii Bucovinei p. 171.

1775, Iuniu 3. Thugut raportéza lui Kaunitz despre trimiterea comisariulu turcescu pentru regularia granitieloru si despre spriginulu voiv. Ghic'a si alu lui Jacovachi Riso p. 172.

1775, Iuniu 6. Not'a lui Kaunitz càtra Marele Vizir, cuprindiendu ratificatiunea conventiunei incheiate asupr'a Bucovinei p. 175.

1775, Iuniu 6. Kaunitz trimite lui Thugut ratificatiunea conventiunei asupr'a Bucovinei, declarandu-se multumitu de serviciile lui p. 176.

1775, Iuniu 17. Thugut raportéza lui Kaunitz, espunendu parerile sale in privinti'a modului, cum trebuie esecutata conventiunea privitóre la Bucovin'a p. 177.

1775, Iuliu 3. Raportulu lui Thugut càtra Kaunitz, despre cheltuelile facute in afacerea Bucovinei pag. 180.

1775, Iuliu 3. Thugut raportéza lui Kaunitz despre presenturile, ce sunt a se dá Turciloru, care i-ar poté dá unu ajutoriu in afacerea cesiunei Bucovinei p. 180.

1775, Iuliu 3. Descrierea cutitulu, ce Thugut propune a se presentá lui Reis Effendi in interesulu afacerii bucovinene p. 182.

1775, Iuliu 3. Thugut scrie lui Kaunitz, se ia dispositiuni mai grabnice pentru marcarea granitieloru bucovinene p. 183.

1775, Iuliu 3. Thugut scrie lui Kaunitz, intravenindu pentru cumnatulu dragomanulu Costache Moruzi p. 186.

1775, Iuliu 20. Not'a lui Kaunitz càtra Thugut despre cei doi comisari numiti pentru regularia granitieloru si despre asiediarea relatiuniloru comerciale cu Turci'a p. 187.

1775, Iuliu 20. Kaunitz scrie lui Thugut, trimetiendu-i informatiuni despre presentele de procuratú pentru mai multi Turci si comunicandu-i sifr'a dorita pentru corespondenti'a cu comisarii de delimitare p. 188.

1775, Iuliu 15. Not'a marelui viziru Dervisi-Memet-Pasi'a càtra Kaunitz despre conventiunea incheiata asupr'a Bucovinei p. 189.

1775, Iuliu 17. Thugut scrie lui Kaunitz se se activeze trimiterea comisariiloru pentru regularia granitieloru si despre noulu mare Viziru p. 191.

1775, Augustu 3. Thugut comunica lui Kaunitz parerile sale in privinti'a comisariiloru insarcinati cu regularia granitieloru si scrii despre noulu Mufti p. 193.

1775, Augustu 3. Thugut face lui Kaunitz raporturi in privinti'a presenteloru, ce ar fi inca de a se dá càtor-va turci influinti p. 196.

1775, Augustu 3. Kaunitz comunica lui Thugut trimiterea maresialulu locot. br. Barco spre marcarea granitieloru p. 198.

1775, Augustu 4. Kaunitz face lui Thugut impartasiri despre protectiunea data cumnatulu dragomanulu Costachi Moruzi si despre imprumutulu acordatu fratelului seu Alexandru p. 199.

1775, Augustu 17. Scrisórea lui Thugut càtra Kaunitz privitóre la activarea lucrariloru de demarcatune p. 199.

1775, Augustu 22. Kaunitz comunica lui Thugut trimiterea comisariiloru pentru regularia granitieloru si a presenturiloru pentru Turci p. 201.

1775, Septembrie 18. Raportulu lui Thugut càtra Kaunitz, despre intentiunile reutatióse ale voiv. Grigorie Ghic'a p. 201.

1775, Septembrie 18. Thugut scrie lui Kaunitz, rugandu-lu sè nu se permita fratelului dragomanulu Costachi Moruzi a intrá in Romani'a p. 202.

1775, Octombre 3. Adeverintia despre intielegerea luata intre br. Barco si Tahir Aga de a se tine la marcarea granitieloru de hart'a autentica si de textulu conventiunei p. 204.

1775, Octombre 6. Kaunitz càtra Thugut despre cursulu demarcatuneii in Bucovina'a si despre intratinerea relatiuniloru comerciale cu Turci'a p. 204.

1775, Octombre 8. Thugut càtra Maresialulu Locotenentu br. Barco, espunendu-si parerile sale asupr'a procedurii, care ar trebni sè se observe la demarcatuneea Bucovinei p. 205.

1775, Octombre 17. Thugut raportéza lui Kaunitz despre cursulu mai departe alu lucratoriloru de de-

marcatuione in Bucovina si despre serviciile aduse de către Voivodul Munteniei Alexandru Ypsilanti p. 207.

1775, Octombrie ori Novembre. Tahir Aga, comisariulu trimisu de către Pórta pentru demarcarea granitielor, scrie voiv. Grigorie Ghica in cestiunea demarcarii Bucovinei p. 209.

1775, Novembre 5. Maresialulu locotenentu br. Barco scrie lui Thugut despre greutatile, cari s'au ivitu la demarcarea granitielor in tinutul Hotinului pag. 209.

(Va urmá).

Procesu verbale

alu comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultura' populului romanu, luatu in siedint'a dela 29 Ianuarie st. n. 1884.

Presiedinte: Iacobu Bologna, vice-presiedinte. Membri presenti: E. Macelariu, I. Popescu, V. Romanu, I. St. Siulutiu, Dr. Il. Puscariu, P. Cosm'a, C. Stezariu, I. V. Russu, G. Baritiu, B. P. Harsianu, E. Brote, cassariu. Dr. I. Crisianu, bibliotecariu.

Secretariu: Dr. D. P. Barcianu.

1. On. oficiu reg. ung. pentru demesurarea competintieloru erariale a prezentatu la 11 l. c. 3 insciintiari pentru platirea competintieloru de ecuivalentu dupa intrég'a avere a Asociatiunei, in suma totala de 553 fl. 13 cr. si anumitu pentru averea mobila a Asociatiunei si pentru fundatiuni cu incepere dela I-a Maiu 1881, ér pentru cea imobila cu incepere dela 23 Novembre 1882. (Nr. exh. 8/1884.)

— Comitetulu decide a se insinúa in contr'a acestei demesurari recursu la On. directiune financiara, cerendu-se scutirea de a plati ecuivalentulu pe bas'a §§. 23 si 24 din art. de lege XXVI din 1881.

2. On. directiune financiara din Sibiu prin adres'a de dtto 23 Ianuarie 1884 Nr. insciintieza pre comitetulu Asociatiunei, cá la cererea densului de sub Nr. 308/1883 dtto 5 Novembre in caus'a departarei zidului si a ridicaturei de pamentu din dosulu realitatii de casa a Asociatiunei, Inaltulu ministeriu reg. ung. de finantie a respunsu sub Nr. 80,252 de dtto 12 Ianuarie 1884, cá in posesiunea erariala, ce aparține acestui ministeriu, cade o parte din anumitul zidu si din ridicatur'a de pamentu, a cărei derimare nu se intentionéza de comitetulu Asociatiunei si o alta parte mai mica, in contr'a derimarei cărei'a nu are nimicu de a reflectá, daca nu cumva se va alterá prin derimare punctulu 2 din invoirea facuta de Inaltulu ministeriu cu orasiulu Sibiu la 27 Septembrie 1879.

Ce privesce a trei'a sectiune a amintitului zidu si a ridicaturei de pamentu, care privesce mai de aprópe pre comitetulu Asociatiunei, fiindu cá proprietate a ministeriului de justitia, rugarea pentru delaturare si derimare sè se indrepte către acesta.

— Spre sciintia cu aceea, cá sè se faca o cerere analoga cu cea amintita mai susu si la Inaltulu ministeriu de justitia.

Totodata se esmite o deputatiune de 3, in persónele dloru: Iacobu Bolog'a, Elie Macelariu si Parteniu Cosm'a, care sè se puna in contielegere cu capeteniile comitatului, rugan-

du-i se staruésca intr'acolo, cá edificiulu nou ce se intentionéza a se adaoge la cas'a comitatului, vecina cu realitatea Asociatiunei, sè se ridice, cu abatere dela planulu vechiu, in partea spre parculu orasinului din Soldisiu.

3. On. oficiu comitatensu comunica decisiunea inaltulu ministeriu reg. ung. de interne de sub Nr. 65,973 de dtto 15 Novembre 1883, prin care se aproba alegerea intemplata in adunarea generala a Asociatiunei tinuta la Brasiovu in 29 Augustu — 1 Septembrie 1883, a dlui prepositu capitulo din Blasiu Timoteiu Cipariu de presidentu si a dlui Iacobu Bolog'a consiliaru aulicu in pens. de vice-presidentu alu Asociatiunei transilvane. (Nr. exh. 413/1883.)

— Spre placuta sciintia, avéndu a se insciintia cei alesi despre aprobarea alegerei lor.

4. Directiunea desp. XII (Desiu) presenta procesulu verbale alu siedintiei subcomitetului de dtto 22 Novembre 1883, din care se vede:

a) cá s'au facutu unele daruri in favorulu bibliotecii despartimentului;

b) cá s'au incassatu tacsele de membrii ordinari dela dd-nii: Simeonu Popelea si Ioanu Cipu, cari s'au si trimisu la cass'a comitetului;

c) cá s'au intreprinsu o colecta pentru procurarea celoru de trebuintia la infintiarea unoru bibliotecii ale despartimentului. (Nr. exh. 475/1883.)

— Spre sciintia, adevérindu-se primirea sumei de 10 fl.

5. Directiunea desp. III (Sibiu) presenta procesulu-verbale alu siedintiei subcomitetului de dtto 25 Octombrie 1883, procesulu-verbale alu aceluiasi comitetu, de dtto I-a Novembre a. tr. si procesulu verbale alu adunarei generale de dtto 4 Novembre a. tr. tinuta la Poplac'a. Din aceste procese verbale resulta:

a) cá s'au procuratu pentru bibliotecile popórane, a căroru infintiare s'a inceputu, 465 cărti, parte prin cumparare, parte prin donatiuni;

b) cá s'a dispusu infintiarea de astfelu de bibliotecii in comunele Gur'a-ríului, Tilisc'a, Cacov'a, Sacelu, Porcesci, Poplac'a si Saliste;

c) cá s'au censuratu si aflu in ordine socotelile subcomitetului pro 1882/3;

d) cá s'au incassatu cu ocasiunea adunarei generale sum'a de 173 fl. 50 cr. parte cá tacse de membrii ordinari, parte cá tacse de membrii ajutatori;

e) cá s'au reconstituitu comitetulu prin alegerea dlui Dr. Il. Puscariu, protosincelu arhiepiscopescu si asesoru consistorialu, directoru, si a dloru: Visarionu Romanu, directoru de banca, Dr. I. Mog'a, medicu, Cornelu Tobiasu, protonotariu comitatensu, Stefanu Stroe, vice-notariu comitatensu, Radu Balasiu, functionariu de banca, George Dim'a, profesoru de musica, Dimitrie Comsi'a, profesoru seminarialu, Dr. Ioanu Crisianu, prof. sem. si Mateiu Voileanu, redactoru prov. alu „Telegr. Rom.“ cá membrii in comitetu;

f) cá s'au stabilitu bugetulu despartimentului pro 1883/4 in urmatoriulu modu:

1. Pentru procurarea de cărti in bibliotecile despartimentului 100 fl.

2. Spese de cancelaria 20 fl. Sum'a 120 fl.

g) ca adunarea generala viitoare s'a decisu a se tine in

Avrigu.

h) ca dlu Mateiu Voileanu, a tinutu o disertatiune despre "Necesitatea imbratiosierii meseriilor";

i) ca in conformitate cu decisiunea comitetului de dtto 23 Iunie Nr. 163/1883 despre trimiterea la cass'a centrala a resturilor de cassa, se trimitu comitetului centralu:

1. Restulu de cassa din 1881/2 cu 26 fl.
2. Tace incassate dela membrii ordinari 15 fl.
3. Din tacele incassate dela membrii ajutatori cu ocaziunea adunarei generale, dupa detragerea sumei recerute pentru acoperirea trebuintelor despartimentului cu 38 fl. 50 cr. Sum'a 79 fl. 50 cr. (Nr. exh. 483/1883.)

— Adeverindu-se primirea la cassa a sumei de 79 fl. 50 cr. coprinsulu proceselor verbale servese spre sciintia, asteptandu-se la timpul seu prezentarea regulamentului pentru folosirea bibliotecilor populare, conformu decisului comitetului de dtto 23 Iunie Nr. 162/1883.

6. Directiunea desp. VII (Abrudu) presenta procesulu verbalu alu adunarei generale, tinute la Offenbai'a in Augustu 1883. Din elu se vede:

- a) ca s'au hotaritu infiintarea de agenture comunale;
- b) ca se roga comitetulu centralu a pune catu mai curandu in lucrare decisiunile adunarei generale cu privire la lasamentulu lui Avramu Iancu;

c) ca s'au incassatu tace dela membrii noi ordinari 40 fl. pentru diplome 2 fl., dela membrii ajutatori 22 fl. 50 cr., tace restante 10 fl. Sum'a 84 fl. 50 cr.

In decursulu anului au incursu la subcomitetu 95 fl. pentru diplome 2 fl. Cu totulu 181 fl. 50 cr.,

d) ca s'a ficsatu adunarea generala viitoare in anulu 1884 in Vidr'a;

e) ca s'au declamatu in adunare mai multe poesii.

— Tacele dela membrii ordinari noi si vechi, precum si cele dela membrii ajutatori, fiindu prezentate prin dlu parochu I. Todescu la adunarea generala din Brasiovu si de acolo fiindu transpuse comitetului centralu, cuprinsulu procesulu verbalu servese spre sciintia.

7. Dlu avocatulu din Reghinulu sasescu Patricie Barbu, imputerpicitu prin decisiunea comitetului de dtto 27 Augustu 1877 a representá Associatiunea transilvana la pertractarile privitoare la lasamentulu dupa Ioanu Popu Maioru din Reghinu, presenta in originalu sententi'a judecatorésca de dtto 29 Octombrie 1883 Nr. 3621, prin care se constata, ca legatarii numitului testatoru au fostu escontentati cu câte 58%. Deci pentru Associatiune, din sum'a de 2000 fl. menita pentru unu fondu de stipendii, s'au cuvenitu 1160 fl. si din sum'a de 100 fl. menita pentru fondulu academiei romane de drepturi, s'au cuvenitu 58 fl. v. a. cu totulu dar 1218 fl. din cari subtragendu-se spesele efective cu 10 fl. remanu 1208 fl. v. a. cari s'au trimisu la comitetulu Associatiunei. (Nr. exh. 487/1883.)

— Primirea sumei de 1208 fl., se adeveresce, exprimandu-se dlui avocatulu multiamita. Cátu privesce administrarea si folosirea sumei de 1150 fl. menitu pentru crearea unui fondu de stipendii, ce are se porțe numele fundatorului, cassariulu si controlorulu Associatiunei vor avé a pregati unu actu fundationalu pe bas'a dispositiuniloru cuprinse in testamentulu testatorului la pag. 12 si 18 §. XI. Ér adaosulu de

58 fl. la fondulu academiei de drepturi, neaflanda-se in testamentulu dispositiuni speciale, acel'a se va folosi in conformitate cu conclusulu adunarei generale a Associatiunei, din a. 1883 dela Brasiovu, adusu in caus'a fondului amintitu.

8. In legatura cu conclusulu de sub numerulu procedentu, constatandu-se necesitatea a se ficsá prin litere fundationale si pentru celelalte fundatiuni de stipendii, ce se afla in administrarea comitetului Associatiunei, modulu de administrare si de folosire.

— Comitetulu insarcineza pe cassariu si controlorulu a pregati pentru tote fundatiunile de stipendii, cari se afla in administrati'a comitetului litere fundationale.

9. Directiunea desp. IV (Szás-Sebes) presenta procesulu verbalu alu adunarei generale de dtto 9 Septembrie a. tr. tinuta in Ludosiu. Din acestu procesulu verbalu se vede:

a) ca s'au censuratu ratiociniile subcomitetului si s'au aflatu in ordine;

b) ca s'au stabilitu pro 1883/4 unu bugetu in suma de 47 fl.,

c) ca s'au incassatu:

1. Dela membrii ordinari tace 100 fl.
2. Dela membrii ajutatori 38 fl.
3. Dela membrii binefacatori 12 fl. 40 cr. Sum'a 150 fl. 40 cruceri:

d) ca viitorea adunare generala a despartimentului s'a hotaritu a se tine in Pianulu de susu;

e) ca s'a reconstituitu comitetulu pe unu nou periodu de 3 ani, in persónele dloru: Ioanu Tipeiu, protopresbiteru in Sebesiu, directoru, Ioanu Paraschivu, Ioanu Bojitia, Ioanu Oncescu, Ioanu Drocu, Laurentiu Berceanu, Nicolae Lazaru, membrii in comitetu; Isidoru Blag'a si Zevedeiu Muresianu, membrii suplenti.

Din comitiv'a directorului resulta, ca banii incassati la adunarea generala ar fi fostu trimisi in suma de 110 fl. la comitetulu centralu prin noulu alesu cassariu alu despartimentului. (Nr. exh. 488/1883.)

— Constatandu-se ca la comitetu cu dtulu pres. 5 Decembrie 1883 s'au primitu dela Sebesiu sub cuverta sigilata cu sigilulu „Oncescu“ fara comitiva, sum'a 110 fl., cari probabilu sunt banii incassati la adunarea generala a despartimentului Sebesiu, inse de óre-ce chiar pentru casulu cându asia ar fi, sum'a primita, plusu 47 fl., retinuti pentru trebuintele despartimentului, nu se acopere pe deplinu cu sum'a insemnata in 150 fl. 50 cr., cá incassata la adunarea generala, si nu corespunde nici cu cifrele din consemnarea despre incassari, adausa la procesulu verbalu, unde cá tace incassate dela membrii ordinari sunt insemnati 110 fl., ér la sumarea generala cá intrate preste totu e insemnata sum'a cu 161 fl. 40 cr., — Onoratulu comitetu alu despartimentului e recercatu a deslusí starea lucrului.

Totodata conformu §§. 18 si 20 din regulamentu, subcomitetulu e avisatu a ingrigi, cá bugetele ce se votéza de adunarele generale, se cuprinda nu numai sum'a generala a trebuintelor, ci si specificarea ei dupa positiuni.

Alegerea noului subcomitetu se aproba, avendu nou alesulu directoru a primi dela fostulu directoru tote actele, biblioteca etc., ce apartinu despartimentului.

10. Teodoru Dragosiu, zileriu in Deesiu, cere unu ajutoriu pentru fiulu seu George, invetiaceleu de fauru (Nr. exh. 1/1884.)

— Fiindu cererea prezentata dupa terminu, cu 30 zile, nu s'a pututu lua in considerare, cu ocasiunea distribuirei ajutoéloru pentru meseriasi.

11. Societatea de lectura a tinerimei dela institutulu teologicu-pedagogicu din Aradu, se róga a i se trimite si pe viitoru gratuitu, câte 1 exemplariu din organulu Associatiunei „Transilvani'a.”

— Cererea se incuviintiéza.

12. Dlu Augustu Mazzuchi architectu in Blasiu se róga a fi luat in considerare de comitetu cându se va oferí spre zidire localulu de scóla pentru fete, ce Associatiunea transilvana intentionéza a edificá. (Nr. exh. 3/1884.)

Petentulu se indruma la licitatiunea ce comitetulu va escrie la timpulu seu, in caus'a edificare.

13. Dlu advocatu din Alb'a-Iuli'a Mateiu Nicola, comunica prin adres'a sa de dtto 11 Ianuarie a. c. cá documentu de transpunere a remasului dupa Avramu Iancu, abia in siedinti'a tribunalului reg. din 17 Decembre 1883 Nr. 6505, s'ar fi decisu a se estradá, promitiendu a presentá raportulu seu indata dupa inmanuarea acestui documentu. (Nr. exh. 9/1883.)

— Spre sciintia, cu aceea, cá acum fiindu terminata tóta afacerea, dlu advocatu se implinésca fara amánare cele ce comitetulu a cerutu dela D-Sa in diferite renduri dela adunarea generala din Deesiu din a. 1882 incóci.

14. Directiunea despartimentului XII (Deesiu) presenta procesulu verbale alu siedintiei subcomitetului de dtto 11 Ianuarie. Din aceste se vede:

a) cá s'au incassatu 10 fl. colecta pentru bibliotec'a poporala din Becleanu.

b) cá s'au spesatu cu trimiterea unoru diplome primite dela comitetulu centrálu 84 cr. cari subtrasi din sumele incassate pentru Associatiune, s'au adaosu la fondulu bibliotecei din Becleanu.

c) cá s'au dispusu incassarea tacseloru restante dela unii membri ai subcomitetului.

d) cá s'au presentatu din partea secretariului Petru Muresianu, insarcinatu de subcomitetu cu punerea in lucrare a unei colecte, 20 fl. colectati in favorulu bibliotecei poporale din Becleanu, dimpreuna cu unele cárti daruite totu spre acestu scopu;

e) se cere trimiterea deadreptulu a diplomeloru si a fóiei „Transilvani'a” membriloru cuprinsi in raportulu de sub Nr. 274/1883. (Nr. exh. 14/1884.)

— Spre sciintia, avendu a se impliní cererea cu privire la trimiterea fóiei si a diplomeloru. Cátu pentru colecta, ce subcomitetulu a intreprinsu in favorulu bibliotecei poporale din Becleanu, comitetulu recéca pe subcomitetu a incungurá pe viitoru facerea de colecte in modulu practicatu cu acésta ocasiune, cáci atátu pentru subcomitetu, cátu si pentru Associatiunea insasi potu se resulte neplaceri. Daca totusí se simte trebuintia de óre-cari sume pentru spriginirea vre-unei

intreprinderi de cultura, aceste se potu incassa in cadrulu statuteloru si alu regulamentului Associatiunei cu ocasiunea adunariloru generále ale despartimenteloru, sub titula de tacse dela membrii ajutatori si alti binefacatori (§. 27 din regulamentu). De altúcum pe viitoriu, cu privire la conclusele ce se punu in lucrare, sè se observe prescrierile §. 20 din regulamentu.

15. Dlu notariu publicu Fr. Gundhart, invita pre Associatiunea transilvana, a se infatiosia in 17 Ianuariu la pertractárea lasamentului lui Mitrea Alemanu din Resinari. (Nr. exh. 19/1884.) Fiindu acésta insciintiare prezentata in 16 Ianuariu, s'au insarcinatu si imputernicitu cassariulu Associatiunei dlu E. Brote a representá Associatiunea.

— Spre sciintia.

16. Presidiulu aduce la cunoscintia, prin adres'a sa de dtto 18 Ianuariu, cá a primitu o epistola privata dela Desiu, in care se comunica, cá realitatile remase de repausatulu Ioanu Titie si testate Associatiunei, prin imputernicitulu advocatu dlu Augustinu Munteauu s'au vendutu, fiindu cumperate de dlu advocatu Gavriilu Manu. Acest'a le-ar fi vendutu unui jidanu Abraham Haizikovits, inca de vre-o 2 ani cu pretiulu de 700 fl. din care suma jumetate s'au predatu conformu hotaríriloru testamentarie, veduvei An'a Popu Titie, ér ceealalta jumetate, cuvenita Associatiunei s'ar afá inca totu in manile dlui advocatu Gavr. Manu. (Nr. 27/1884.)

— Luandu-se spre sciintia acestu comunicatu, comitetulu decide a se solicitá respunsurile dlui advocatu plenipotentiatu in acésta afacere.

17. Directiunea despartimentului VIII (Alb'a-Iuli'a) cere a i se trimite câte 30 exemplarie din statute si din regulamentu si 40 exemplarie de aceste pentru membrii de agenture comunale. (Nr. 20/1884.)

— Biroulu e avisatu a trimite directiunei tipariturile trebuincióse, cerute.

18. Dlu G. Baritiu I-iu secretariu presenta cá trimise din partea dlui G. Meitani din Bucuresci: 200 exemplare fasc. VIII din „Studii asupr'a constitutiunei romaniloru”.

— Se primesce cu multiamita, avendu a fi distribuite dupa modalitatea urmata cu ocasiunea trimiterei fasciculeloru V, VI, VII din anulu trecut.

19. Dlu I. St. Siulutiu presenta pentru bibliotec'a Associatiunei disertatiunea: „A neologizmusok a román nyelvben” de Dr. Aurelu Siulutiu. Bud'a-Pest'a 1883.

— Spre placuta sciintia, avendu a se incorporá bibliotecei.

Sibiiu d. u. s.

Iacobu Bolog'a m. p.,
vice-presiedinte.

Dr. D. P. Barcianu m. p.,
secretariu alu II-lea.

Autenticarea acestui procesu verbale se concrede dloru: Popescu, Siulutiu si Cosm'a.

S'a verificatu. Sibiiu in 14 Februariu n. 1884

Siulutiu m. p.

P. Cosm'a m. p.

I. Popescu m. p.